

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Thematisch ambtsbericht veiligheidssituatie in Afghanistan

Mei 2018

Colofon

Den Haag
Opgesteld door Directie Sub-Sahara Afrika
Cluster Ambtsberichten (DAF/CAB)

Inhoudsopgave

Colofon	2	
Inhoudsopgave	3	
Inleiding	4	
1	Landeninformatie	5
1.1	Politieke ontwikkelingen	5
1.1.1	Regering van Nationale Eenheid	5
1.1.2	Corruptie bij de overheid	6
1.2	High Peace Council (HPC)	7
1.2.1	Vredesbesprekingen met de Taliban	7
1.3	Machtsfactoren	8
1.3.1	Macht van oude (mujahedin) facties/politieke partijen	9
1.3.2	Opstandelingengroeperingen	10
1.4	Militaire ontwikkelingen	14
1.4.1	Internationale militaire presentie	14
1.4.2	Afghaanse veiligheidsorganisaties	14
1.4.3	Afghan National Army (ANA)	16
1.4.4	Afghan National Police (ANP)	17
1.4.5	Afghan Local Police (ALP)	17
1.4.6	Veiligheidsdienst National Directorate for Security (NDS)	18
1.4.7	(Gedwongen) rekrutering en ronseling	18
2	Veiligheidssituatie	21
2.1	Ontwikkelingen in de veiligheidssituatie	21
2.2	Burgerslachtoffers	25
2.3	Veiligheid in de stad Kaboel	30
2.4	Regionale veiligheidssituatie	33
2.4.1	Noord (Badakhshan, Takhar, Baghlan, Kunduz, Samangan, Balkh, Sar-e Pul, Jowzjan, Faryab)	34
2.4.2	Zuid (Helmand, Kandahar, Uruzgan, Nimroz, Zabul)	39
2.4.3	Oost (Nuristan, Kunar, Laghman, Nangarhar, Logar, Paktia, Khost, Paktika)	42
2.4.4	West (Badghis, Herat, Ghor, Farah)	46
2.4.5	Centraal (Bamyan, Daikundi, Pansjir, Ghazni, Parwan, Kapisa, (Maydan) Wardak, Kaboel)	49
3	Migratie	53
3.1	Ontheemden	53
3.2	Terugkeer uit Pakistan en Iran	55
3.3	Behandeling (gedwongen) terugkeerders door Afghaanse autoriteiten	56
4	Bijlagen	58
4.1	Rapporten en publicaties	58
4.2	Nieuwsberichten	60
4.3	Websites	61
4.4	Afkortingen	61

Inleiding

In dit thematisch ambtsbericht wordt de veiligheidssituatie in Afghanistan beschreven, voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asielverzoeken van personen die afkomstig zijn uit dit land. Het ambtsbericht is een actualisering van het hoofdstuk over de veiligheidssituatie in Afghanistan uit het ambtsbericht van november 2016. Dit thematisch ambtsbericht beslaat de periode van november 2016 tot en met mei 2018.

Dit rapport is gebaseerd op informatie van zowel openbare als vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende internationale organisaties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Daarnaast liggen vertrouwelijke rapportages van Nederlandse vertegenwoordigingen aan dit algemeen ambtsbericht ten grondslag.

Hoofdstuk één geeft een overzicht van de recente politieke ontwikkelingen, machtsfactoren en de ontwikkelingen met betrekking tot het Afghaanse leger en de politie.

Hoofdstuk twee schetst de veiligheidssituatie in het land, onderverdeeld naar de verschillende regio's.

In hoofdstuk drie worden met name de ontheemden- en vluchtelingenstromen behandeld.

1 Landeninformatie

1.1 Politieke ontwikkelingen

1.1.1 *Regering van Nationale Eenheid*¹

Hoewel de samenwerking binnen de eenheidsregering moeizaam verliep, bleven president Ashraf Ghani en *Chief Executive Officer* (CEO)² Abdullah Abdullah tijdens de verslagperiode met elkaar in gesprek om hun werkrelatie te verbeteren.³

Interne strubbelingen binnen de regering en politieke verdeeldheid langs etnische lijnen⁴ stonden echter goed bestuur in de weg en boden ruimte voor hen die de centrale macht wilden ondermijnen. Zij lieten het eigenbelang prevaleren in gebieden die onder hun controle stonden en voerden militaire operaties uit met eigen milities⁵. Een voorbeeld is de machtsstrijd die woedde tussen Ghani en de voormalige gouverneur Atta Mohammad Noor van de noordelijke provincie Balkh. Denktank *International Crisis Group* (ICG) stelde dat de politieke partijdigheid was doorgedrongen tot elk niveau van het veiligheidsapparaat en bijdroeg aan de verslechterde veiligheidssituatie.⁶

Uit ontevredenheid over de eenheidsregering werd het politieke landschap in aanloop naar de parlementsverkiezingen vooral beheerst door de vorming van coalities. Eén van de belangrijkste nieuwe coalitiepartijen is de *Coalition for the Salvation of Afghanistan*, geleid door onder andere de voormalig gouverneur van de provincie Balkh, Atta Mohammad Noor, en vicepresident Dostum. Dostum verwijt de huidige regering de bevolking niet voldoende te beschermen. De nieuw opgerichte partij *Core of Afghan People* vraagt eveneens aandacht voor de veiligheidssituatie. De partij wordt geleid door het voormalig hoofd van de inlichtingendienst, Rahmatullah Nabil.⁷

De laatste parlementsverkiezingen vonden in 2010 plaats en hadden in 2015 weer moeten plaatsvinden. Maar de benoeming van een nieuwe *Independent Election Commission* (IEC) en de hervorming van de verkiezingswetten verliepen moeizaam, waardoor de parlements- en districtsverkiezingen werden uitgesteld. Ze stonden tijdens de verslagperiode gepland voor 20 oktober 2018. In februari 2018 werd Gul Jan Sayad, de woordvoerder van de IEC, als voorzitter gekozen. Enerzijds moet het voorbereidingsproces goed verlopen, anderzijds zijn verdere vertragingen niet gewenst omdat de presidentsverkiezingen voor 2019 zijn gepland. Belangrijke doelstellingen van de eenheidsregering na de presidentsverkiezingen van 2014

¹ Zie voor achtergrondinformatie over de totstandkoming van de Regering van Nationale Eenheid het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

² De functie van CEO zou op termijn worden geformaliseerd tot premier, een functie die in het Afghaanse bestel nog niet bestaat en een grondwetswijziging vereist: algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

³ Vertrouwelijke bron, december 2017.

⁴ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016, paragraaf 1.1.1: rijksoverheid.nl.

⁵ Zie ook 1.3.1. Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016, paragraaf 1.4.5: rijksoverheid.nl.

⁶ The New York Times: *A Standoff With Kabul Props Up A Strongman*, 16 januari 2018; ICG: *Afghanistan: The Future of the National Unity Government*, report no. 285, 10 april 2017.

⁷ Nabil was hoofd van de inlichtingendienst in 2015. Zie ook algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017, en A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017; ACAPS: *Humanitarian Overview 2017 An analysis of key crises into 2018, deteriorating crisis Afghanistan*, 30-11-2017; Vertrouwelijke bron, december 2017.

waren het verbeteren van de kiezersregistratie, het oprichten van onafhankelijke instituties, het implementeren van betere anti-fraude mechanismen en het veroordelen van fraudeurs. Deze hervormingen, waarbij het met name gaat om technische aspecten, moeten ervoor zorgen dat de verkiezingen transparant en eerlijk verlopen. Een deel van de hervormingen moet de IEC implementeren, maar deze wordt bekritiseerd vanwege de traagheid van het hervormingsproces. De herindeling van de kiesdistricten verliep moeizaam en er was weinig vertrouwen in de IEC, onder andere bij de politieke partijen. De verkiezingscommissie organiseerde dan ook regelmatig ontmoetingen met alle betrokken partijen om zowel de transparantie als het vertrouwen in haar werk te vergroten. De IEC had eind 2017 in meer dan negentig procent van de kiesdistricten de stembureaus geregistreerd. Zij richt zich nu op de registratie van kiesgerechtigden. De Afghaanse overheid begon tijdens deze verslagperiode met het verstrekken van identiteitsdocumenten (Tazkera's), ten behoeve van de kiezersregistratie.⁸

1.1.2

Corruptie bij de overheid

De regering boekte enige vooruitgang in het bestrijden van de corruptie, zo werden enkele gouverneurs, generaals en viceministers veroordeeld voor corruptie.⁹ Dit was mede te danken aan het *Anti-Corruption Justice Center (ACJC)*, dat door de overheid werd opgericht om corruptie onder hoge functionarissen te bestrijden. Van het ACJC-personeel werden in 2017 drie medewerkers gedood, de directeur ontsnapte ternauwernood aan een ontvoering.

Het Wetboek van Strafrecht werd aangepast, zo werden alle strafbare feiten uit de VN Conventie tegen Corruptie opgenomen. De herziene versie werd medio februari 2018 van kracht.¹⁰

Verder betreft de overheid het maatschappelijk middenveld bij het hervormingsproces. Vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld werken derhalve nu onder de paraplu van *Open Government Partnership* aan een nationaal actieplan dat onder andere corruptie moet voorkomen en transparantie moet bevorderen. Voor de overheid is corruptiebestrijding een prioriteit. Het ministerie van Defensie zou inmiddels 1.400 werknemers hebben ontslagen, waarvan driehonderd werknemers zijn veroordeeld voor corruptie, meer dan duizend zaken zouden nog lopen. Het is onbekend of deze duizend zaken worden onderzocht of dat betrokkenen vervolgd worden. De ontslagen ambtenaren worden vervangen door hooggekwalificeerde jonge medewerkers.¹¹

Nepotisme en corruptie zijn echter diep geworteld in de Afghaanse samenleving en vormen een systeem dat zichzelf in stand houdt. Onder andere lage salarissen bij de overheid en veiligheidstroepen maken dat corruptie nog steeds een groot probleem is. Het ondermijnt het vertrouwen van de burgers in de overheid en zorgt er bijvoorbeeld voor dat hulp gelden niet de beoogde doelgroep bereiken. Corruptie komt voor op alle overheidsniveaus en in alle aspecten van het leven, zoals bijvoorbeeld bij de rechterlijke macht.¹²

⁸ ZeitOnline: *Afghanistan bestätigt: Parlamentswahl erst im Oktober*, 1 april 2018; SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 april 2018; Vertrouwelijke bronnen, december 2017, 15 november 2017, 5 februari 2018 en 15 maart 2018.

⁹ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2018.

¹⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2018.

¹¹ Transparency International: *Asia Pacific: fighting corruption is side-lined*, 25 januari 2017: transparency.org/news; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017, en: A/72/392-S/2017/783, 15 september 2017, en: A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017; ICG No. 285: *Afghanistan: The future of the National Unity Government*, 10 april 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

¹² Transparency International: *Corruption risks in Afghanistan's humanitarian sector prevent aid from reaching those in need*, 27 april 2017; USDOS: *2017 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, april 2018; vertrouwelijke bron: december 2017; The Asia Foundation: *Afghanistan in 2017 A Survey of the Afghan People*, 2017.

Op de *Corruption Perception Index 2017* (CPI) van *Transparency International* staat Afghanistan op de 177^e plaats op een lijst van 180 landen (2016: 169^e plaats op een lijst van 176 landen).¹³

1.2 High Peace Council (HPC)¹⁴

De *High Peace Council* (HPC) werd in 2010 opgericht op nationaal en provinciaal niveau om besprekingen met de Taliban en andere opstandelingen te organiseren en te begeleiden. De voorzitter van de HPC, Pir Sayed Ahmad Gailani, overleed in januari 2017. Zijn opvolger is Mohammad Akram Khupalwak. In deze verslagperiode organiseerde de HPC bijeenkomsten, voor bijvoorbeeld godsdienstgeleerden en geestelijken, om draagvlak te creëren voor vredesbesprekingen. In december 2017 verklaarde de HPC dat de regering de Taliban zou toestaan een politieke vertegenwoordiging in Kaboel te openen en deze zou faciliteren om opnieuw vredesonderhandelingen te kunnen beginnen.¹⁵

Het *Afghanistan Peace and Reintegration Programme* (APRP), dat sinds 2010 door de HPC en de provinciale vredesraden werd aangestuurd, werd medio 2016 stopgezet. Het programma werd door het *United Nations Development Programme* (UNDP) ondersteund en streefde ernaar dat oppositionele strijders in de lagere rangen de wapens neerlegden en re-integreerden in de Afghaanse lokale gemeenschappen. De opvolger wordt de *Afghanistan National Peace and Reconciliation* (ANPR) strategie. Deze zal een andere focus krijgen maar moet nog worden goedgekeurd door het parlement.¹⁶

1.2.1 Vredesbesprekingen met de Taliban

In 2017 vonden diverse pogingen plaats het vredesproces tussen de overheid en de opstandelingen uit een impasse te halen. Door de Afghaanse regering werd in juni van dat jaar het Kaboel-proces geïnitieerd. Het proces moet leiden tot gezamenlijke afspraken en doelstellingen met internationale partners ten behoeve van een rechtstreekse dialoog van de Afghaanse regering met de Taliban. Bij de eerste ontmoeting waren vertegenwoordigers van landen in de regio en van internationale organisaties aanwezig. In februari 2018 vond in Kaboel de tweede bijeenkomst plaats. Tijdens deze conferentie bood president Ghani aan de grondwet te wijzigen, zodat de Taliban als wettige politieke organisatie kan deelnemen aan vredesbesprekingen. Daarnaast stelde hij een wapenstilstand voor, de vrijlating van gevangenen, het opheffen van sancties tegen de Taliban-leiders, de re-integratie van voormalige strijders en de verstrekking van paspoorten aan de Taliban-leden. De Taliban gaf tijdens de verslagperiode geen officiële reactie op deze handreiking.¹⁷

¹³ Transparency.org: *Corruption Perceptions Index 2016*, 25 januari 2017, en: *Corruption Perceptions Index 2017*, 21 februari 2018.

¹⁴ Zie voor achtergrondinformatie over de HPC het algemeen ambtsbericht Afghanistan van november 2016: rijksoverheid.nl.

¹⁵ High Peace Council: *Opening Ceremony of the Joint Executive Commission for implementation of the Peace Agreement between the Islamic Republic of Afghanistan and Hezb-i-Islami*, 9 november 2016, en: *High Peace Council Holds Its General Assembly Meeting*, 5 april 2017, en: *Declaration of The National Consultative Ulema Conference on Peace*, 27 december 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017; AAN: *Words, No Deeds: 2017, another lost year for peace (talks) in Afghanistan*, 24 januari 2018; algemeen ambtsbericht Afghanistan van november 2016: rijksoverheid.nl.

¹⁶ Tolonews: *Peace Forms Key Element of EU's Strategy for Afghanistan: Envoy*, 11 januari 2018; algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 juli 2017.

¹⁷ Vertrouwelijke bronnen december 2017 en 16-02-2018; NOS: *President Afghanistan wil taliban erkennen als politieke beweging*, 28 februari 2018; NRC: *Ghani wil Talibaan erkennen als politieke beweging*, 28 februari

Voor het eerst sinds mei 2016 vonden in 2017 weer *Quadrilateral Talks* plaats, dit keer in Oman. De *Quadrilateral Coordination Group on the Afghan Peace and Reconciliation Process* is een initiatief van de VS, China, Pakistan en Afghanistan om het vredesproces tussen de overheid en de opstandelingen te bevorderen.¹⁸

China sprak daarnaast in trilateraal verband met Pakistan en Afghanistan. Geen van de gesprekken leidde tot een doorbraak in het vredesproces. Rusland voerde gesprekken met China en Pakistan in december 2016, en in februari 2017 met dezelfde landen plus Afghanistan. Dit Moskou-proces ligt inmiddels stil.¹⁹

In januari 2018 zou in Turkije informeel overleg hebben plaatsgevonden tussen de Afghaanse regering en de Taliban, aldus mediaberichten. De Taliban en de Afghaanse overheid ontkenden dit echter.²⁰

De eisen van de opstandelingen en met name van de Taliban om tot een vredesovereenkomst te komen, bleven onveranderd. De Taliban wil vooral dat de internationale troepen Afghanistan verlaten en hun gevangenen worden vrijgelaten.²¹ De VS besloot tijdens de verslagperiode tot meer militaire presentie en actie en verwacht dat India een grotere rol speelt in het proces. Tegelijkertijd bevroor de VS hulp gelden voor militaire doeleinden aan Pakistan als reactie op de vrijhavens voor de Taliban in het grensgebied.²²

Het vredesproces is complex, hetgeen snelle of belangrijke doorbraken in de weg staat. De vredesovereenkomst met Hezb-e Islami was een stap maar is voor een deel van de bevolking moeilijk verteerbaar gezien het vele leed dat de strijders hebben veroorzaakt.²³

1.3 Machtsfactoren

Er waren deze verslagperiode geen wezenlijke wijzigingen voor wat betreft de machtsfactoren. Afghanistan vormt geen eenheid middels ideologie, politieke partij of een charismatische leider. De sterke etnische en tribale banden verhinderen vaak een nationale eenheid.²⁴ De samenleving wordt gekenmerkt door een diffuse machtsverdeling waarbij het bevoordelen van de eigen groep een belangrijke rol speelt. Er bestaan vele parallelle machtsstructuren die deels uit het verleden stammen en deels nieuw konden ontstaan door het machtsvacuüm als gevolg van de zwakke of afwezige autoriteiten. Afghaanse politiek is bijzonder persoonsgericht. Politieke partijen vertegenwoordigen vaak een religieuze of etnische groep en hebben doorgaans geen uitgewerkt politiek programma. Om draagvlak te creëren richten machthebbers zich op een patronagesysteem, waarmee zij proberen te balanceren tussen voor- en tegenstanders.²⁵ President Ghani probeert als technocraat met een achtergrond bij de Wereldbank deze gewoonte te doorbreken.

2018; Frankfurter Allgemeine Zeitung: *Kabul bietet Taliban Dialog an; Rede Präsident Ghani/Rebellen wollen nicht verhandeln*, 1 maart 2018.

¹⁸ Vertrouwelijke bron, december 2017.

¹⁹ Vertrouwelijke bron, december 2017.

²⁰ Reuters: *Taliban leader approved Islamabad meeting on Afghan peace talks: sources*, 17 januari 2018; The New York Times: *Afghanistan Says Talks With Taliban Have Begun*, 15 januari 2018; Trouw: *Afghaanse regering overlegt informeel met de Taliban*, 16 januari 2018.

²¹ Vertrouwelijke bron, december 2017.

²² The Diplomat: *A House Divided: How Afghanistan's National Unity Government Is Crumbling*, 30 oktober 2017; Associated Press: *Taliban say they met with Pakistani officials*, 23 januari 2018.

²³ Vertrouwelijke bronnen, december 2017 en 5 maart 2018. Zie ook: 1.3.2.3 hieronder.

²⁴ Brookings: *The Case Against Involvement*, 5 september 2017.

²⁵ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid. nl; vertrouwelijke bron, 16 februari 2018.

De centrale overheid is echter gefragmenteerd en slaagt er niet in om haar autoriteit in het hele land uit te oefenen. De autoriteit van de overheid is vaak zwak door corruptie, lokale machtsfactoren en een zwakke rechtsgang.²⁶

Formele machthebbers

Het is niet mogelijk een compleet en goed overzicht te geven van personen die feitelijk de macht in handen hebben in de regering, provincies, districten en belangrijkste steden in Afghanistan. De machtsverhoudingen verschuiven dikwijls of verschillen per belang.²⁷

De naaste adviseurs van de president zijn allen Pashtun. De veiligheidsadviseur Mohammad Hanif Atmar is verantwoordelijk voor alle veiligheidsorganisaties. Volgens de overeenkomst van de Regering van Nationale Eenheid zou deze uitvoerende macht onder de vicepresident moeten vallen. De relatie tussen Ghani en Mohammad Mohaqiq, een belangrijke Hazara en plaatsvervangend CEO²⁸ in de huidige regering, zou slecht zijn.²⁹

Sinds mei 2017 heeft president Ghani zestien hooggeplaatste functionarissen van het ministerie van Binnenlandse Zaken vervangen. Minister Taj Mohammad Jahid werd vervangen door Wais Ahmad Barnak.³⁰

1.3.1

Macht van oude (mujahedin³¹) facties/politieke partijen

In de Afgaanse politiek zijn de politieke partijen, facties en krijgsheren die deel uitmaakten van de Noordelijke Alliantie die tegen de Taliban vocht, nog altijd dominant en invloedrijk. Zij zijn meestal oud-mujahedin die op regionaal niveau nog de dienst uitmaken en hun eigen gewapende eenheden hebben, die niet onder het formele gezag vallen. Vaak ondermijnen ze het gezag van de centrale overheid. Hun machtspositie is deels gebaseerd op politieke relaties en deels op intimidatie en geweld. Sommige voormalige krijgsheren bekleden ook formele posities als minister, gouverneur of zelfs vicepresident. De regering kan niet zonder hun steun, omdat ze hun militie nodig hebben in de strijd tegen de Taliban en andere *Anti-Government Elements* (AGE's). Twee voorbeelden hiervan zijn vicepresident Abdul Rashid Dostum en voormalig gouverneur van Balkh Atta Mohammad Noor, beiden invloedrijke regionale machthebbers en voormalige krijgsheren uit de Noordelijke Alliantie. Ze opereren op het snijvlak van de formele en informele macht. Vanuit hun verleden als krijgsheren bij de Noordelijke Alliantie hebben zij mensenrechtenschendingen op hun naam staan, maar ook nu worden ze beschuldigd van machtsmisbruik. Aan de ene kant strijden hun militie in Noord-Afghanistan tegen de Taliban, aan de andere kant ondermijnen ze de overheid omdat ze zich schuldig maken aan moorden, landafpakking, gewapende overvallen, illegale belastingheffing en andere misdrijven. De regionale en lokale bestuurders en politiecommandanten zijn vaak aangesteld om hun loyaliteit aan de lokale machthebber en laten de militie straffeloos hun gang gaan.³²

Tijdens de verslagperiode heeft Noor na maanden van onderhandelen zijn functie als gouverneur officieel neergelegd. Als onderdeel van de overeenkomst zou Noor zijn opvolger, Ishaq Rahgozar, hebben aangewezen. Rahgozar behoort evenals Noor tot Jamiat-e Islami. Noor zou eveneens de nieuwe politiechef in Balkh mogen benoemen, evenals de nieuwe minister van Onderwijs en de ambassadeur in

²⁶ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; vertrouwelijke bron, 16 februari 2018.

²⁷ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; vertrouwelijke bron, 16 februari 2018.

²⁸ CEO: zie 1.1.1 eerste alinea en voetnoot 2.

²⁹ Al Jazeera: *Ashraf Ghani: 'Philosopher king' or ethnonationalist?*, 5 februari 2018.

³⁰ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

³¹ Mujahedin zijn islamitische opstandelingen. Zie voor meer achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan 2002, Geschiedenis: rijksoverheid.nl.

³² Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; vertrouwelijke bron, 16 februari 2018.

Kazachstan. Dostum, tegen wie een onderzoek loopt wegens foltering, verliet Afghanistan in mei 2017.³³

1.3.2 *Opstandelingengroeperingen*³⁴

De opstandelingengroeperingen die in Afghanistan tegen de Afghaanse overheid opereren en niet onder gezag van een overheid staan, worden in rapporten meestal aangeduid als *Anti-Government Elements* (AGE's). De Taliban en het Haqqani-netwerk zijn de grootste en belangrijkste opstandelingengroeperingen die tegen de Afghaanse autoriteiten strijden.³⁵

Het is moeilijk vast te stellen over hoeveel strijders de Taliban en andere opstandelingengroeperingen in Afghanistan precies beschikken. Vaak zijn strijders niet als zodanig herkenbaar en soms worden burgers gedwongen (tijdelijk) de groeperingen te versterken. Bovendien is binnen de Taliban en andere AGE's sprake van interne verdeeldheid en rivaliteit. Formeel hebben sommige groeperingen een centraal leiderschap maar in de praktijk is dit niet altijd het geval en wisselt de samenstelling van de groeperingen nogal eens, zowel tussen de groeperingen als binnen een groepering.³⁶

1.3.2.1 Taliban³⁷

De Taliban staat onder leiding van Haibatullah Akhunzada, een belangrijk geestelijk leider, en heeft een 'hoofdkwartier' in Quetta, Pakistan.³⁸ Een groep rond Mullah Mohammad Rasoul erkent het leiderschap van Akhunzada niet. Zijn groepering wordt ook wel *The High Council of the Islamic Emirate* genoemd. De Taliban heeft in zijn geledingen zowel voltijdsstrijders die vaak in madrassas³⁹ gerekruteerd worden als deeltijdsstrijders die loyaal zijn aan een lokale bevelhebber en in een lokale gemeenschap zijn verankerd. In 2017 zou de Taliban over meer dan 200.000 manschappen beschikt hebben, onder wie 150.000 strijders. Van deze laatsten zouden 60.000 lid zijn van een mobiele eenheid en de rest zou uit lokale milities bestaan. De groepering bestaat voor het overgrote deel nog uit Pashtuns maar steeds meer leden van minderheden als Tadzjiken, Oezbeken, Baluchi en Hazara's, waaronder sjiiitische Hazara, nemen deel. In sommige noordelijke gebieden zou de Taliban hoofdzakelijk uit niet-Pashtuns bestaan doordat de groepering er rekruteert onder de lokale bevolking.⁴⁰

De Taliban, die oorspronkelijk voornamelijk ideologische ideeën had, heeft zich mede ontwikkeld tot een criminele organisatie die zich tevens bezighoudt met bijvoorbeeld drugs, smokkel, en het afpersen van de lokale bevolking. De groepering zou inmiddels zestig procent van haar inkomsten met de drugshandel verdienen.⁴¹

³³ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; vertrouwelijke bron, 16 februari 2018; USDOS: *2017 Country Report on Human Rights Practices Afghanistan*, april 2018.

³⁴ Zie voor achtergrondinformatie/geschiedenis het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

³⁵ Zie het algemeen ambtsbericht Afghanistan, december 2013.

³⁶ Brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal: *Feitelijke vragen over verlenging van Resolute Support in 2018*, 24 november 2017.

³⁷ Zie voor achtergrondinformatie over de Taliban het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

³⁸ T. Ruttig: *Conflict Portrait Afghanistan*, 1 november 2017.

³⁹ Madrassa: koranschool.

⁴⁰ A. Giustozzi: *Afghanistan Taliban's organization and structure*, 23 augustus 2017; Landinfo: *Afghanistan Recruitment to Taliban*, 29 juni 2017; EASO COI: *Report Afghanistan security situation*, december 2017.

⁴¹ Vertrouwelijke bron, 27 februari 2017; The New York Times: *Afghan Taliban Awash in Heroin Cash, a Troubling Turn for War*, 29 oktober 2017; The New York Times: *He Studied Accounting. Now He Hunts the Taliban*, 14 januari 2018.

De Taliban liet gedurende de verslagperiode zien voldoende capaciteit te hebben om complexe aanslagen op (zwaar beveiligde) westerse doelen te kunnen plegen.⁴² De invloed van de Taliban reikt verder dan territoriale dominantie. Zij heeft in sommige delen van het land waar zij overheerst schaduwoverheden opgericht. Ook voerde zij soms een parallelle rechtspraak in, inde zij soms belastinggeld of geld voor elektriciteit en tolgeld. In het district Warduz moesten dorpsbewoners wiens kinderen voor de overheid werkten boetes betalen. Jongens van wie de ouders niet konden of wilden betalen, moesten voor de Taliban vechten. De groepering zou lokale bewoners als menselijk schild hebben gebruikt. De opstandelingen oefenen invloed uit via scholen, madrassas en moskeeën en beheren gevangenis. De groepering zegt ook wegen en andere infrastructuur aan te leggen.⁴³

De *Islamic Movement of Uzbekistan* (IMU), die voorheen aan de Taliban gelieerd was, zou tweehonderd tot driehonderd leden hebben, onder wie met name etnische Oezbeken, personen uit voormalige islamitische Sovjetrepublieken, Oeigoeren en Arabieren. Een deel heeft zich van de IMU afgesplitst en noemt zichzelf Jundullah. De Taliban zou moeite hebben beide groeperingen in het noorden onder controle te krijgen. Tijdelijk slaagde de Taliban daarin maar beide groeperingen behielden ook toen hun eigen commandostructuur. Zowel de IMU als Jundullah waren in 2017 vooral actief in Badakhshan, Takhar, Kunduz, Balkh, Baghlan, Sar-e Pul, Faryab en Jowzjan.⁴⁴

1.3.2.2

Haqqani-netwerk⁴⁵

Het Haqqani-netwerk is sterk verweven met de Taliban. Het ontleent zijn naam aan leider Jalaluddin Haqqani, en wordt aangestuurd door zijn zoon Sirajuddin, die sinds 2015 ook één van de plaatsvervangende leiders van de Taliban is. De harde kern van de rebellengroepering zou uit meerdere honderd leden bestaan. Maar volgens schattingen van het *US Department of State* (USDOS) beschikt de organisatie over meer dan tienduizend strijders. Het netwerk is actief langs de Afghaans-Pakistaanse grens en in het zuidoosten van Afghanistan, met name in Loya Paktia, dat wil zeggen de provincies Paktia, Paktika en Khost en delen van Logar en Ghazni. Ook Kaboel is regelmatig het doelwit van aanslagen.⁴⁶

Voor de internationale en overheidstroepen vormt dit netwerk de grootste bedreiging, aldus het Amerikaanse ministerie van Defensie. Door de samenwerking met de Taliban zou het Haqqani-netwerk in een groter gebied kunnen opereren en zou de Taliban over meer operationele en planningscapaciteit beschikken. Veel waarnemers zouden de Taliban en het Haqqani-netwerk niet meer als twee verschillende groeperingen beschouwen.⁴⁷

1.3.2.3

Hezb-e Islami Gulbuddin (HIG)⁴⁸

Deze groepering was voorheen de op één na grootste AGE. De groepering is ideologisch en politiek verwant aan de Taliban en staat onder leiding van Gulbuddin Hekmatyar. De implementatie van het vredesakkoord uit 2016 tussen vertegenwoordigers van de Afghaanse overheid en Hekmatyar vorderde. In mei

⁴² Vertrouwelijke bron, 30 december 2017.

⁴³ AAN: *War&Peace, More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 29 januari 2018; EASO COI report: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017; ZeitOnline: *Wo sich die Taliban die Dörfer zurückholen*, 12 februari 2018, en: *Heirat abgelehnt-Taliban lassen Junges Paar auspeitschen*, 27 februari 2018.

⁴⁴ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

⁴⁵ Zie voor achtergrondinformatie over de groepering het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: overheid.nl.

⁴⁶ USDOS: *Country Reports on Terrorism 2016-Foreign Terrorist Organizations: Haqqani Network (HQN)*, 19 juli 2017.

⁴⁷ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁴⁸ Zie voor achtergrondinformatie over HIG het algemeen ambtsbericht Afghanistan 2016: rijksoverheid.nl

2017 keerde Hekmatyar terug naar Afghanistan nadat een amnestieverlening was afgekondigd, waardoor leden van de groepering niet voor oorlogsmisdaden en genocide vervolgd kunnen worden. In februari 2017 werden de VN-sancties tegen Hekmatyar en andere leden van Hezb-e Islami opgeheven. Omdat de invloed van de groepering al zou zijn afgenomen, zou het vredesakkoord weinig bijdragen aan een vermindering van het geweld. Een woordvoerder van HIG verklaarde dat de groepering de wapens niet overhandigt omdat de leden zich moeten kunnen verdedigen tegen organisaties als de Taliban en IS-K. Dezelve woordvoerder gaf aan dat de groepering uit circa 3.5000 strijders zou bestaan. In sommige regio's zouden strijders actief zijn geweest in de verslagperiode.⁴⁹

Ten behoeve van de implementatie van het vredesverdrag werd eind 2016 de *Joint Executive Commission* (JEC) opgericht. De JEC bestaat uit afgevaardigden van de Afghaanse overheid, HIG en de High Peace Council.⁵⁰

1.3.2.4

Al Qaida

Al Qaida zou nog steeds loyaal zijn aan de Taliban, strijders voor de Taliban opleiden en zij aan zij vechten met hen. Volgens het Amerikaanse ministerie van Defensie was Al Qaida in 2017 vooral gericht op overleven en herstel van de eigen groepering. In het kader van de terrorismebestrijding bleven de VS Al Qaida en aanverwante groeperingen echter bestrijden. Zo werd in november 2016 een leider van Al Qaida in de provincie Kunar door een Amerikaanse drone gedood. In januari 2017 stelde de *National Directorate for Security* (NDS) een hoge Pakistaanse Al Qaida leider te hebben gedood in de provincie Ghazni en in maart van dat jaar werd een leider gedood tijdens een Amerikaanse luchtaanval in de provincie Paktika.⁵¹ De groepering zou in de verslagperiode tussen de honderd tot driehonderd leden in Afghanistan hebben gehad, aldus de Amerikaanse overheid. De Afghaanse autoriteiten schatten het aantal hoger in. De regionale afdeling van de groepering, *Al Qaeda in the Indian Subcontinent* (AQIS), zou zich in Zuid- en Zuidoost-Afghanistan bevinden.⁵²

1.3.2.5

Islamic State (IS)⁵³

Deze groepering, ook wel *Islamic State's 'Khorasan'* (IS-K) genoemd, kwam zomer 2014 op in Afghanistan en lijkt weinig banden te hebben met IS in Syrië en Irak.⁵⁴ Het bolwerk van de IS-K bevindt zich in de zuidelijke districten van de provincie Nangarhar in Oost-Afghanistan, waar de groepering, evenals in Jowzjan, met de Taliban om de controle vecht. IS-K staat in Afghanistan onder druk, met name omdat de ideologie er geen voedingsbodem heeft. Zowel de Taliban, regerings- als coalitietroepen strijden tegen deze groepering. De groepering groeide in 2017 niet en breidde zich evenmin uit, maar wist zich te handhaven, pleegde steeds vaker aanslagen in grote steden als Kaboel en slaagde erin veel (media-)aandacht voor zichzelf te genereren. Voor IS-K is in principe iedereen die niet haar gedachtegoed

⁴⁹ UN Secretary-General: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, juni 2017; EASO COI report: *Afghanistan security situation*, december 2017; UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017; EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; RFE/RL: *Hekmatyar's Fighters Refuse To Lay Down Arms In Afghanistan*, 11 mei 2017.

⁵⁰ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017; High Peace Council: *Opening Ceremony of the Joint Executive Commission for the implementation of the Peace Agreement between the Islamic Republic of Afghanistan and Hezb-i-Islami*, 9 november 2016.

⁵¹ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

⁵² Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, 13 december 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁵³ Zie voor achtergrondinformatie over de groepering het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁵⁴ Andere benamingen zijn ISIS of Daesh; vertrouwelijke bron, 5 juni 2018.

nastreeft een potentieel doelwit. Dit in tegenstelling tot de Taliban, die vooral aanslagen pleegt op (vertegenwoordigers van) de Afghaanse overheid. IS-K zou over het algemeen slechts beperkt rekruteren en propaganda maken.⁵⁵

Schattingen over het aantal IS-K-strijders lopen uiteen, van getallen tussen de duizend tot zesduizend. Strijders uit Centraal-Azië zouden het fundament vormen van de aanhang. Maar ook voormalige leden van de (Pakistaanse) Taliban scharen zich onder de gelederen. Eén bron spreekt van 1.300 tot 1.700 actieve strijders, met name in de provincie Nangarhar bij de grens met Pakistan. Uit diverse Afghaanse provincies en uit Pakistan zouden rekruten naar Nangarhar reizen. Met name geradicaliseerde personen zouden zich tot de groepering aangetrokken voelen volgens het *Afghanistan Analyst Network* (AAN). Dezelfde bron stelt vast dat IS-K steeds vaker terroristische aanslagen in steden uitvoert om blijk te geven van haar aanwezigheid.⁵⁶

Begin 2017 bevond IS zich in delen van de districten Achin, Kowt, Deh Bala en Nazyan, in de provincie Nangarhar. In de strijd tegen *Afghan National Defense and Security Forces* (ANDSF) en *United States Forces Afghanistan* (USFOR-A) leed IS-K in de tweede helft van 2017 in Nangarhar terreinverlies en verloor de groepering strijders. Ook in de provincies Kunar en Laghman zou de groepering actief zijn geweest. In 2017 trad de groepering meer op de voorgrond in het district Chaparhar, grenzend aan Jalalabad. Tevens werden door IS-K aanslagen gepleegd in Kaboel, Herat en Jalalabad. Ontevreden of verstoten Taliban-commandanten in provincies als Herat, Ghor, Sar-e Pul en Jowzjan hebben hun affiniteit met IS-K uitgesproken maar het is niet duidelijk in hoeverre er samenwerking en coördinatie is tussen hen en de harde kern van IS-K in Nangarhar. UNAMA maakt een verschil tussen IS-K en groeperingen die zich uitgeven voor IS-K. Volgens de organisatie was IS-K actief in vijf tot zeven provincies, daarbij is het verschil buiten beschouwing gelaten.⁵⁷ De belangrijkste bronnen van inkomsten voor IS-K zijn ontvoeringen, informele belastingheffing op de lokale bevolking en afpersing.⁵⁸ Doordat de Afghaanse tak van de IS-K slechts over beperkte financiële middelen beschikt, wedijvert de groepering met de Taliban en andere opstandelingen om inkomsten uit illegale controleposten en handel in illegale goederen.⁵⁹

IS-K werd aangevallen door de Taliban, ANDSF en de coalitie. In mei en juli 2017 kwamen twee leiders van de IS-K om door gerichte luchtaanvallen van de VS. Groeperingen die aan IS-K gelieerd zijn, zouden ook samenwerken met de Taliban. Zie ook 2.4.1 Sar-e Pul.⁶⁰

In het hele land werden in 2017 aanslagen gepleegd waarvoor IS-K de verantwoordelijkheid opeiste. De groepering zou in 2017 meer dan vijftien aanslagen hebben gepleegd. Zeven daarvan vonden tussen september 2017 en december 2017 in Kaboel plaats en kosten meer dan 130 mensen het leven. IS-K

⁵⁵ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal: *Feitelijke vragen over verlenging van Resolute Support in 2018*, 24 november 2017; De Standaard: *De Taliban zijn te sterk om te verslaan*, 30 januari 2018; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁵⁶ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017; UNAMA: *Quarterly report on the protection of civilians in Armed conflict 1 January to 30 September 2017*, 12 oktober 2017; vertrouwelijke bronnen, 2 januari 2018, 30 december 2017, en 15 januari 2018.

⁵⁷ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; vertrouwelijke bron: 15 januari 2018.

⁵⁸ Brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal: *Feitelijke vragen over verlenging van Resolute Support in 2018*, 24 november 2017.

⁵⁹ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁶⁰ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; AAN: *The Assault in Sayad: did Taleban and Daesh really collaborate?*, 9 augustus 2017.

voerde dodelijke aanslagen uit op onder andere leden van de Hazara-minderheid in Kaboel en Herat.⁶¹ Het zouden vooral de lokale IS-K-groeperingen zijn geweest die de verantwoordelijkheid opeisten voor aanslagen op sjiitische moslims.⁶²

1.4 Militaire ontwikkelingen

1.4.1 *Internationale militaire presentie*

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) besloot in juni 2017 tot een verlenging en uitbreiding van de *Resolute Support Mission* (RSM) in Afghanistan. De NAVO-troepenmacht wordt zodoende uitgebreid van circa dertien duizend naar zestien duizend personen, bestaande uit militair- en burgerpersoneel. Tevens werd financiële steun toegezegd aan de ANDSF tot 2020. De ondersteuning moet uiteindelijk leiden tot een verbetering van de veiligheidssituatie in Afghanistan. Grondslag voor de RSM is de tussen Afghanistan en de NAVO getekende *Status of Forces Agreement* (SOFA).⁶³

Op basis van het bilaterale veiligheidsverdrag (*Bilateral Security Agreement/BSA*) tussen Afghanistan en de VS waren in 2017 circa vijftien duizend VS-militairen in het land gestationeerd. Het grootste deel was werkzaam voor de *Resolution Support Mission* (RSM)⁶⁴, die de ANDSF opleidt, assisteert en adviseert. Ongeveer tweeduizend van de vijftien duizend militairen zijn onder de naam *Operation Freedom's Sentinel* (OFS) betrokken bij de strijd tegen terroristische groeperingen. OFS is een bilaterale operatie van de VS. In augustus 2017 besloot president Trump de Amerikaanse troepenmacht in Afghanistan met duizenden militairen uit te breiden, als onderdeel van een nieuwe strategie. De additionele troepen moeten de Afghaanse overheidstroepen helpen de impasse te doorbreken in de strijd tegen AGE's en assisteren bij militaire acties tegen de Taliban. Amerikaanse overheidsfunctionarissen schatten dat AGE's veertig procent van het Afghaanse grondbezit controleerden of betwistten in 2017. De nieuwe strategie streeft tevens naar meer regionale betrokkenheid bij het vredesproces.⁶⁵

1.4.2 *Afghaanse veiligheidsorganisaties*⁶⁶

De *Afghan National Defense and Security Forces* (ANDSF), bestaan uit het *Afghanistan National Army* (ANA), de *Afghan National Police* (ANP) en de *Afghan Local Police* (ALP). Het ANA valt onder het ministerie van Defensie. Het ANA richt zich op militaire grondoperaties, maar heeft ook een kleine luchtmacht, de *Afghan Air Force* (AAF), opgericht in 2007. De ANP, belast met ordehandhaving en politietaken, valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Zowel het ANA als de ANP zijn onderverdeeld in specialistische diensten. De *National Directorate of Security* (NDS), de Afghaanse inlichtingendienst, valt eveneens onder de ANDSF.

⁶¹ EASO COI report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017; UNAMA: *Quarterly report on the protection of civilians in Armed conflict 1 January to 30 September 2017*, 12 oktober 2017; vertrouwelijke bron, 2 januari 2018.

⁶² USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁶³ NATO: *Press Conference by NATO Secretary General Jens Stoltenberg following the meeting of the North Atlantic Council with Resolute Support operational partner nations at the level of Defence Ministers*, 29 juni 2017; vertrouwelijke bron, 10 november 2017.

⁶⁴ Binnen de RSM zijn 41 landen actief. Zie voor achtergrondinformatie over de RSM het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁶⁵ Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and US Policy*, 13 december 2017; vertrouwelijke bron, december 2017. Voor de volledige tekst van de BSA zie <http://www.embassyofafghanistan.org>;

voor de volledige tekst van de SOFA zie: <http://mfa.gov.af/Content/files/SOFA>.

⁶⁶ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

Deze dienst valt niet onder een ministerie, maar rapporteert direct aan de president.⁶⁷

Tijdens de verslagperiode besloot de regering om die delen van de *Afghan National Civil Order Police* (ANCOP) en *Afghan National Border Police* (ANBP) welke betrokken zijn bij activiteiten aan de frontlinie in conflictgebieden, onder verantwoordelijkheid te brengen van het ministerie van Defensie. Onderdelen die niet actief deelnemen aan de strijd, zoals de oproerpolitie in Kaboel, blijven bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Begin 2018 was de overheveling van de ANBP al grotendeels voltooid.⁶⁸

Mede door trainingen en het vervangen van oudere officieren door jongeren zou de kwaliteit van de ANDSF inmiddels zijn verbeterd, hetgeen één van de redenen zou zijn waarom de Taliban met succes uit de belangrijkste steden kon worden geweerd.⁶⁹ De troepen hebben echter nog te weinig slagkracht om het hele land onder controle te krijgen en te houden. De ANDSF kampen nog steeds met structurele problemen als een personeelstekort, corruptie, leiderschapsproblemen en een laag moreel bij sommige eenheden. De regering ontwierp een routekaart om samen met de RSM de problemen bij de ANDSF de komende vier jaar aan te pakken.⁷⁰ De president maakt zich sterk voor corruptiebestrijding en de vervanging van inefficiënte leidinggevenden. Begin februari 2018 werd begonnen met de uitvoering van de *Inherent Law*, die regelt dat ongeveer vijfduizend oudere officieren met pensioen gaan. Een deel van de militairen moet verplicht met pensioen, een deel gaat vrijwillig.⁷¹ Wie aan bepaalde criteria voldoet en voor 30 november 2018 vrijwillig met pensioen gaat, ontvangt een financiële tegemoetkoming. Op deze manier wordt ruimte gemaakt voor jongere officieren met ervaring in het huidige conflict, die zijn getraind door de internationale troepen.⁷²

De ANDSF hadden in 2017 belangrijke maatregelen genomen om burgers beter tegen conflictgerelateerd geweld te beschermen, met name tijdens grondgevechten en daaraan gerelateerde militaire operaties. Zo werd een *National Policy for Civilian Casualty Mitigation and Prevention* aangenomen, worden veiligheidstroepen opgeleid en veiligheidsbases uit bewoonde gebieden elders gevestigd en wordt het gebruik van mortieren en andere indirecte vuurwapens steeds meer beperkt tijdens grondgevechten in bewoonde gebieden.⁷³ De ANDSF maakten echter nog steeds gebruik van irreguliere milities, waarvan sommige burgers aanvielen en doodden.⁷⁴

Zowel leden van de ANDSF als AGE's maakten zich schuldig aan mensenrechtenschendingen, waaronder het gebruik van scholen voor militaire doeleinden. In door AGE's gecontroleerde gebieden waren mensenrechtenschendingen wijdverspreid. Zo vonden er buitengerechtelijke

⁶⁷ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; UNAMA: *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict annual report 2017*, februari 2018; vertrouwelijke bron, 14 mei 2018.

⁶⁸ UNAMA: *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict annual report 2017*, februari 2018.

⁶⁹ Vertrouwelijke bronnen, 2 januari 2018 en 14 mei 2018; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁷⁰ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁷¹ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2018.

⁷² USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁷³ UNAMA: *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2017*, februari 2018.

⁷⁴ HRW: *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018.

executies plaats, mishandeling en foltering. Beide partijen maakten zich hieraan ook schuldig in gebieden die niet onder hun controle stonden.⁷⁵

Medewerkers van de NDS, de ANP en ALP zouden zelden rekenschap moeten afleggen voor mishandeling en foltering. Er is weinig onafhankelijk juridisch of extern toezicht op deze diensten. De NDS heeft een kolonel aangesteld om toezicht te houden op de mensenrechtensituatie in haar detentiecentra. De leiding van de ALP zou inmiddels beter reageren op meldingen van mensenrechtenschendingen. Zo zou soms een onderzoek volgen en strafrechtelijke vervolging van de dader.⁷⁶

In 2016 werden kinderen het slachtoffer van seksueel geweld door zowel de ALP, ANA Special Forces als de ANP. Verhalen die UNAMA ter ore kwamen dat seksueel misbruik van jongens in Uruzgan wijdverspreid zou zijn, kon de organisatie niet verifiëren.⁷⁷

USFOR-A classificeerde sinds medio 2017 cijfers over het aantal slachtoffers onder ANDSF-militairen als geheim. Deze getallen worden derhalve niet meer gepubliceerd in de kwartaalverslagen van de *Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR)*.⁷⁸

1.4.3

*Afghan National Army (ANA)*⁷⁹

Onder het ANA vallen alle grondtroepen, de luchtmacht (AAF), 24 opleidingsinstituten en een aantal ziekenhuizen en magazijnen. De AAF assisteert de laatste jaren steeds vaker middels luchtaanvallen de grondtroepen van de coalitie⁸⁰. De AAF heeft van alle ANDSF-onderdelen één van de laagste verlooppercentages, minder dan één procent.⁸¹ Er zouden in de verslagperiode circa 178.000 soldaten actief zijn geweest voor het ANA, inclusief de AAF. Het ANA mag maximaal 197.000 soldaten inzetten.⁸²

Het verloop onder soldaten zou bij het ANA groter zijn dan bij de ANP. Dit zou deels te wijten zijn aan het feit dat soldaten doorgaans niet in de provincie van hun woonplaats dienen om zo de lokale invloed te beperken. Veel soldaten ondernemen lange reizen naar hun woonplaats om hun gezinnen geld te brengen. Dit zou de laatste jaren echter iets minder zijn geworden doordat de meeste soldaten van het ANA nu elektronisch worden betaald.⁸³

⁷⁵ HRW: *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018; UNAMA: *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2017*, februari 2018; USDOS: *2016 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, 3 maart 2017; Amnesty International: *Forced back to danger*, 5 oktober 2017.

⁷⁶ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; EASO COI Report Afghanistan: *Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, augustus 2017; USDOS: *2017 Country Report on Human Rights Practices Afghanistan*: april 2018; UN Committee against Torture: *Concluding observations on the second periodic report of Afghanistan*, CAT/c/afg/co/2, 12 juni 2017; UNAMA: *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2017*, februari 2018.

⁷⁷ UNAMA, *protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017; UNGA Security Council: *Children and armed conflict, A/72/361-S/2017/821*, 24 augustus 2017.

⁷⁸ SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 januari 2018, en 30 april 2018.

⁷⁹ Zie voor achtergrondinformatie over onder andere de dienstplicht, desertie en controleposten: algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl

⁸⁰ Zie 1.4.1: Afghaanse en Amerikaanse troepen.

⁸¹ Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, 13 december 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁸² Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, 13 december 2017.

⁸³ Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, 13 december 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

Voor zover bekend waren er geen significante wijzigingen in de etnische samenstelling, heersende problematiek en effectieve macht binnen het ANA tijdens de verslagperiode.⁸⁴

1.4.4 *Afghan National Police (ANP)*⁸⁵

De belangrijkste onderdelen van de ANP zijn de *Afghan Uniformed Police (AUP)*, *Afghan National Civil Order Police (ANCOP)* en de *Afghan National Border Police (ANBP)*. De ANP is zowel belast met traditionele politietaken als met de (paramilitaire) inzet tegen de Taliban en andere gewapende groepen.⁸⁶ Taken van de AUP zijn onder andere: handhaven van de rechtsorde, waarborgen van de (verkeers-)veiligheid, voorkomen van papaversteelt, drugsmokkel en wapensmokkel, beveiligen van belangrijke wegen en andere infrastructuur. Met circa 89.000 medewerkers was dit in 2017 het grootste politieonderdeel in het land. De bevolking heeft in het dagelijks leven in eerste instantie met de AUP te maken.⁸⁷ De ANCOP wordt ingezet wanneer opstandelingen actief zijn in afgelegen of sterk bedreigde gebieden, of bij terroristische aanslagen in stedelijke gebieden. De ANCOP ondersteunt het ANA onder meer met informatie en mankracht.⁸⁸ Zie ook 1.4.2 Afghaanse veiligheidsorganisaties.

Binnen de ANP was sprake van buitensporige corruptie waardoor de bevolking de politie wantrouwt en vreest. Maandelijks deserteert twee procent van de medewerkers. Redenen hiervoor zijn regelmatige en lange plaatsingen bij ver afgelegen controleposten met weinig proviand en materiaal, moeilijke leefomstandigheden en de grote kans te moeten vechten. Doordat de agenten ook werkzaam zijn in de gemeenschappen waar zij vandaan komen, is de ANP ook betrokken bij lokale en etnische disputen.⁸⁹

Op provinciaal niveau is de ANP vertegenwoordigd in alle landelijke en stedelijke districten. Daarbij is elke stad verdeeld in wijken, die elk over een politiebureau beschikken.⁹⁰

1.4.5 *Afghan Local Police (ALP)*⁹¹

De *Afghan Local Police* is op instigatie van de VS in 2010 opgericht om de bestaande lokale milities georganiseerd in te zetten in de strijd tegen de Taliban en andere gewapende groepen. De salarissen van de ALP, aanzienlijk lager dan van de nationale politie (ANP), worden volledig betaald door de VS. De ALP opereert sinds juni 2015 onder de supervisie van de geüniformeerde politie van het betreffende district. De ALP valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze politiemacht is belast met het bewaken van de veiligheid op dorpsniveau en moet de bevolking en bepaalde gebouwen tegen opstandelingen beschermen. Er mogen van het ministerie van Binnenlandse Zaken maximaal 30.000 ALP-agenten actief zijn. In 2017 waren dat er ongeveer 29.000.⁹²

⁸⁴ Zie algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁸⁵ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁸⁶ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁸⁷ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁸⁸ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁸⁹ Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

⁹⁰ EASO COI Information Report Afghanistan: *Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, augustus 2017.

⁹¹ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁹² Congressional Research Service: *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, 13 december 2017; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; EASO COI report: *Afghanistan: security situation*, december 2017; UNAMA: *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2017*, februari 2018.

Sinds medio 2017 werden in de kwartaalverslagen van SIGAR geen cijfers meer gepubliceerd met betrekking tot het aantal slachtoffers onder ALP-leden.⁹³

1.4.6 *Veiligheidsdienst National Directorate for Security (NDS)*⁹⁴

Het *National Directorate for Security* (NDS) is verantwoordelijk voor onderzoek naar misdaden die de nationale veiligheid raken en heeft de bevoegdheid om huiszoekingen te verrichten, personen te arresteren en te verhoren. Het NDS beschikt over eigen detentiecentra in Kaboel en in de provincies. Het hoofdkwartier van de veiligheidsdienst bevindt zich in Kaboel, de directeur is de heer Stanakzai. De dienst zou vooral worden gefinancierd uit internationale bronnen zoals de CIA. De NDS zou soms controleposten in de steden Herat en Mazar-e Sharif bemensen.⁹⁵

1.4.7 *(Gedwongen) rekrutering en ronseling Taliban*⁹⁶

Religieuze, ideologische en sociaal-economische redenen spelen een belangrijke rol bij rekrutering.

Een rapport van het Noorse Landinfo concludeert dat de Taliban nog steeds grotendeels uit Pashtun bestaat maar dat de laatste tien jaar steeds vaker Tadzjiek, Oezbeken, Baluchi, en Hazara, waaronder ook sjiieten, worden gerekruteerd. De Taliban zou in enkele gebieden in de noordelijke regio al hoofdzakelijk uit niet-Pashtuns zijn samengesteld omdat onder de lokale bevolking gerekruteerd wordt.

De Taliban zou over twee soorten strijders beschikken: fulltime strijders die meestal in de madrassas gerekruteerd worden en deeltijdstrijders uit de lokale milities, die loyaal zijn aan een lokale commandant.⁹⁷

Gedwongen rekrutering van volwassenen door de Taliban zou slechts zelden voorkomen. Gebruik van dwang, bedreigingen en geweld zou daarbij niet gebruikelijk zijn.⁹⁸

*IS-K*⁹⁹

In september 2017 nam een internationale organisatie waar dat IS-K haar rekruteringspogingen versterkte onder lokale Taliban-groeperingen en in salafistische madrassas. De groepering gebruikte daarvoor haar netwerk in de districten Chapa Dara, Da-e Pech en Watapur in de provincie Kunar.¹⁰⁰

1.4.7.1 *(Gedwongen) rekrutering en ronseling van minderjarigen*

Hoewel rekrutering van Afghanen jonger dan achttien jaar wettelijk verboden is sinds 2016, kwam dit tijdens de verslagperiode wel voor, zowel bij de Taliban en

⁹³ SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 januari 2018, en 30 april 2018.

⁹⁴ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁹⁵ Algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl; EASO COI Report Afghanistan: *Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, augustus 2017, en: *security situation*, december 2017; USDOS: *2017 Country Report on Human Rights Practices Afghanistan*: april 2018; UN Committee against Torture: *Concluding observations on the second periodic report of Afghanistan*, CAT/c/afg/co/2, 12 juni 2017.

⁹⁶ Zie voor achtergrondinformatie over rekrutering door de Taliban het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

⁹⁷ EASO COI: *Report Afghanistan: security situation*, december 2017.

⁹⁸ Landinfo: *Afghanistan: Recruitment to Taliban*, 29 juni 2017; EASO COI: *Report Afghanistan: security situation*, december 2017.

⁹⁹ Zie voor achtergrondinformatie over rekrutering door de Taliban het algemeen ambtsbericht Afghanistan november 2016: rijksoverheid.nl.

¹⁰⁰ EASO COI: *Report Afghanistan: security situation*, december 2017.

IS-K als bij de ALP en pro-regeringstroepen.¹⁰¹ Er zijn geen aanwijzingen dat rekrutering van minderjarigen alleen in bepaalde provincies gebeurde.¹⁰² Een rapport van het Noorse Landinfo vermeldt dat de lokale Afghaanse gebruiken niet in lijn zijn met de nationale en internationale wetgeving als het gaat om te bepalen of een jongen volwassen is en gerekruteerd kan worden. Daarbij spelen factoren mee als onafhankelijkheid, volwassen gedrag, moed, kracht, en de kwaliteiten om de uitgebreide familie te vertegenwoordigen. Deze, gecombineerd met onder andere economische factoren, kunnen leiden tot minderjarige gewapende strijders. Kinderen dienen bovendien te gehoorzamen aan de oudste man, die tegelijkertijd hoofd is van de uitgebreide familie. Het zou in de Afghaanse cultuur niet de gewoonte zijn om kinderen uit de uitgebreide familie te halen tegen de wens van de oudste, de familievertegenwoordiger, in, en zonder dat de familie achter deze beslissing staat. De Taliban zou daarenboven steeds vaker mannen rekruteren met militaire ervaring en kennis, waardoor het aantal minderjarige rekruten zou kunnen afnemen. Tegelijkertijd gaat Landinfo ervan uit dat het daadwerkelijke aantal minderjarige rekruten vermoedelijk hoger ligt dan het aantal geregistreerde zaken. Dit gezien het feit dat de tradities en normen ten aanzien van georganiseerd geweld de mobilisatie van personen jonger dan achttien jaar legitimeren.¹⁰³

De VN spraken in de zomer van 2017 waardering uit voor de voortgang die was gemaakt ter voorkoming van rekrutering van minderjarigen door de ANDSF. Zo zijn de methodes om in de rekruteringscentra van de ANP de leeftijd van rekruten in te schatten, verbeterd. Tevens streven de ANP-rekruteringscentra ernaar in alle 34 provincies afdelingen op te richten ter bescherming van kinderen, zogenaamde *Child Protection Units* (CPU's). In 2017 werden twaalf CPU's opgericht, zodat er in totaal zeventien in werking waren in november 2017. Volgens Unicef konden hierdoor 315 kinderen tegen rekrutering beschermd worden. Er werd regelgeving uitgevaardigd, waaronder een verbod om kinderen in het streng bewaakte detentiecentrum voor volwassenen in Parwan onder te brengen. Na bemiddeling door UNAMA bracht de overheid vijftig kinderen over naar een revalidatiecentrum voor jeugdigen in de provincie Kaboel.

Er vinden rekruteringen plaats door pro-regeringstroepen, waarop geen toezicht is.¹⁰⁴

De VN registreerden en verifieerden in 2016 de rekrutering en inzet van meer dan negentig jongens, dubbel zoveel als in 2015. De meeste van hen werden door AGE's gerekruteerd of ingezet maar ook de ANDSF rekruteerden minderjarigen. Meer dan zestig kinderen werden door de Taliban gerekruteerd (drie keer zoveel als in 2015), tien jongens door IS-K en vijf jongens door niet-geïdentificeerde AGE's. De kinderen werden bijvoorbeeld ingezet om explosieven te vervoeren, zelfmoordaanslagen uit te voeren of informatie te vergaren. Meer dan drieduizend berichten over gerekruteerde minderjarigen door hoofdzakelijk de Taliban en IS-K in 2016 konden niet geverifieerd worden. De Taliban zou kinderen misleiden onder financiële of religieuze voorwendselen. Ook zou de groepering kinderen dwingen zelfmoordaanslagen te plegen. In 2017 konden geloofwaardige berichten over 643 zaken niet geverifieerd worden.

¹⁰¹ HRW: *World Report 2018 Afghanistan events of 2017*, 18 januari 2018; Landinfo: *Afghanistan: Recruitment to Taliban*, 29 juni 2017.

¹⁰² UNAMA: *Afghanistan annual protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁰³ Landinfo: *Afghanistan: Recruitment to Taliban*, 29 juni 2017.

¹⁰⁴ UNGA Security Council: *Children and armed conflict, Report of the Secretary-General, A/72/361-S/2017/821*, 24 augustus 2017, en: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/72/651-S/2017/1056*, 15 december 2017; USDOS: *2016 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, 3 maart 2017.

De VN waarschuwden dat de werkelijke aantallen vermoedelijk hoger liggen, omdat waarschijnlijk sprake was van onderrapportage, met name met betrekking tot de cijfers van IS-K en de Taliban.¹⁰⁵

In 2017 registreerde en verifieerde UNAMA 83 gevallen van rekrutering en inzet van jongens, waarvan twintig in de westelijke regio, zestien in de noordoostelijke regio en veertien in de zuidelijke regio. Veertig van de jongens werden door de Taliban gerekruteerd en ingezet, negentien door IS, en 23 door de ANDSF.¹⁰⁶

¹⁰⁵ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017, en: *annual report 2017*, februari 2018; USDOS: *2016 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, 3 maart 2017.

¹⁰⁶ UNAMA: *Afghanistan annual protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

2 Veiligheidssituatie

2.1 Ontwikkelingen in de veiligheidssituatie

De VN constateerde medio 2017 dat in Afghanistan geen sprake is van een postconflictsituatie maar van een conflict. De algemene veiligheidssituatie verslechterde de afgelopen jaren, aldus het VN-rapport. In december 2016 wees de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) erop dat de richtlijnen van de organisatie van april 2016 nog steeds geldig zijn maar dat de algemene veiligheidssituatie sindsdien slechter was geworden.¹⁰⁷

De veiligheidssituatie in 2017 bleef zorgelijk. AGE's voerden highprofile aanslagen uit op stedelijke centra en het aantal burgerslachtoffers bleef hoog. Kinderen vormden daarbij bijna een derde van het totale aantal burgerslachtoffers. In 2017 registreerde de VN 23.744 veiligheidsincidenten. Ook in dat jaar vormden gewapende conflicten in 63% van de gevallen de oorzaak. De 950 luchtaanvallen die in 2017 werden geregistreerd betekenden een toename van meer dan 67% vergeleken met 2016. Het aantal zelfmoordaanslagen nam in 2017 met vijftig procent toe. De meeste veiligheidsincidenten, 55% van het totale aantal, vonden plaats in de oostelijke en zuidelijke regio.¹⁰⁸

De controle en veiligheid fluctueren en de situatie is in veel opzichten complex en diffuus. Het is dan ook niet altijd mogelijk om aan te geven in welke gebieden de regering danwel de opstandelingen de controle uitoefenen. Ook als een gebied in handen van de regeringstroepen is, kan de Taliban invloed uitoefenen of aanslagen plegen. Beschrijvingen van de veiligheidssituatie zijn dan ook vaak niet meer dan een momentopname.¹⁰⁹ De hieronder genoemde veiligheidsincidenten zijn slechts enkele voorbeelden.

2017 was het derde jaar dat de Afghaanse overheid zelf verantwoordelijk was voor de veiligheid in het land. Door een verhoogde inzet van de ANDSF werd voorkomen dat de dichtbevolkte centra en de provinciehoofdsteden door de Taliban werden bezet. De overheid had eveneens controle over Kaboel, de meeste belangrijke doorgangswegen en de belangrijkste districtshoofdsteden. Er vonden toenemend gevechten plaats om infrastructuur, zowel met betrekking tot het verkeer als de communicatie. Wegen bleven onveilig, onder andere door *Improvised Explosive Devices* (IED's), landmijnen, ontvoeringen en executies. Ook controleposten van zowel overheidstroepen als opstandelingen droegen bij aan een onveilige situatie.¹¹⁰

¹⁰⁷ AAN: *More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 29 januari 2018; UNGA Security Council: *Special Report on the Strategic Review of the UNAMA*, A/72/312-S/2017/696, 10 augustus 2017.

¹⁰⁸ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/768-S/2018/165, 27 februari 2018; vertrouwelijke bron, 16 mei 2018, en 5 juni 2018.

¹⁰⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Frankfurter Allgemeine Zeitung: *Afghanistan weiter unsicher*, 17 februari 2018; RFE/RL: *Afghan woman's beating exposes consequences of using militia for security*, 6 februari 2018.

¹¹⁰ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; UNGA Security Council: *Special report on the strategic review of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan*, A/72/312-S/2017/696, 10 augustus 2017; UNGA: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 15 september 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security situation*, december 2017.

Opstandelingen pleegden niet alleen meer complexe aanslagen gedurende deze verslagperiode maar voerden ook aanslagen uit met behulp van een ambulance of verkleed als artsen en tegen een hulporganisatie als Save the Children.¹¹¹

Hoewel de gevechten het hele jaar doorgingen, sprak de Taliban nog van 'lenteoffensief Omari'.¹¹² Daarnaast voerden de opstandelingen in 2017 een offensief uit onder de naam 'Operatie Mansouri'. In Badakhshan, Farah, Ghor, Faryab, Kandahar, Paktia, Baghlan, Helmand en Uruzgan werden pro-regeringstroepen aangevallen. Doordat de ANDSF zich meer en meer terugtrok uit de landelijke gebieden en meer inzet op luchtaanvallen en de verdediging van de verstedelijkte gebieden, was ook de Taliban minder betrokken bij grondgevechten in 2017. Het vacuüm op het platteland werd deels door de Taliban opgevuld. UNAMA stelde vast dat bij de opstandelingen een tendens was doelgericht te doden. De doelgroep bestond uit stamoudsten, religieuze leiders, burgers die de overheid of ANDSF zouden steunen, rechtbank- en overheids personeel, burgers die weigerden bevelen van de Taliban op te volgen, burgers die ervan verdacht werden zich te verzetten tegen de waarden (*values*) van de Taliban, en burgers die door de Taliban als nuttig of nodig voor hun strijd werden beschouwd, maar die weigerden mee te werken.¹¹³ Zie voor een uitgebreide beschrijving het EASO-rapport *Individuals targeted by armed actors in the conflict*.¹¹⁴ De Taliban en andere opstandelingen concentreerden zich op high-profile doelwitten, met name in de hoofdstad Kaboel. Daarmee werd media-aandacht gegenereerd, en een gevoel van onveiligheid en ondermijning van het centrale gezag bereikt.¹¹⁵

Gedurende 2017 werden de gevechten tussen de overheidstroepen en de Taliban intensiever. In de provincie Nangarhar bestreden overheidstroepen met name IS-K. Het aantal burgerslachtoffers veroorzaakt door gevechten aan de grond met overheidstroepen daalde iets maar het aantal burgerslachtoffers veroorzaakt door luchtaanvallen steeg, doordat de VS en de ANDSF steeds vaker luchtaanvallen uitvoerden.¹¹⁶ Najaar 2017 veranderde de Taliban haar strategie door meer gebruik te maken van guerillatactieken en zelfmoordaanslagen, en minder in te zetten op terreinwinst of de bezetting van grote steden. De opstandelingen lijken steeds vaker 's nachts aan te vallen, en aanslagen te plegen op de Afghaanse veiligheidstroepen, waarbij zij ook militaire apparatuur stelen.¹¹⁷

Ook in deze verslagperiode won de Taliban terrein. Rapporten noemen echter verschillende cijfers, mede doordat de uitgangspunten¹¹⁸ niet identiek zijn. In augustus 2017 zouden de Taliban twintig districtssteden bestuurd hebben, zoals Musa Qala en Sangin in Helmand.¹¹⁹ Volgens een onderzoek van The Long War Journal had de Taliban in september 2017 de controle over 41 districten (2016: 41)

¹¹¹ Vertrouwelijke bron, 28 februari 2018; Süddeutsche Zeitung: *Mindestens fünf tote bei Anschlag auf NGO in Afghanistan*, 24 januari 2018; NOS: *IS-groepering valt ziekenhuis Kabul binnen: meer dan 30 doden*, 8 maart 2017.

¹¹² Vertrouwelijke bronnen, 22 december 2017 en 5 februari 2018; USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; AAN: *The 'Humvee Bomb' Series: The October wave of Taleban attacks in 2017 context*, 7 november 2017.

¹¹³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; ACAPS: *Humanitarian Overview, An analysis of key crises into 2018*, 30 november 2017; UNAMA: *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2017*, juli 2017; HRW: *"No Safe Place" Insurgent Attacks on Civilians in Afghanistan*, 8 mei 2018: De Taliban beschouwt alle overheids personeel, ook ambtenaren, als een militair doelwit, en ziet *administrative staff* niet als burgers, in tegenstelling tot het internationale recht.

¹¹⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017.

¹¹⁵ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017.

¹¹⁶ HRW: *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018.

¹¹⁷ Vertrouwelijke bron, 2 januari 2018; The New York Times: *Training Quickly and With Staffing Unfinished, Army Units Brace for Taliban*, 27 januari 2018; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017.

¹¹⁸ Daarbij kan het bijv. gaan om de periode, onderzoeksmethode, gebied of aantal mensen.

¹¹⁹ A. Giustozzi: *Taliban's organization and structure*, 23 augustus 2017.

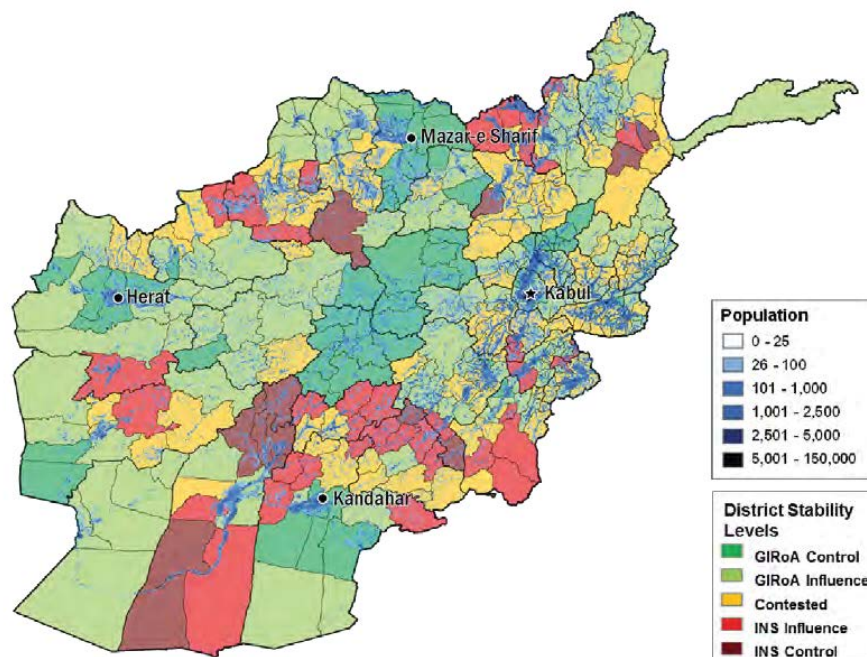
en betwistte zij 118 van in totaal 398 districten (2016: 43). De Taliban zou de landelijke gebieden gebruiken om van daaruit bevolkte gebieden aan te vallen, geld te verzamelen, en om strijders te rekruteren en op te leiden.¹²⁰

De RSM rapporteerde dat in oktober 2017 circa zestig procent van de bevolking onder controle of invloed van de overheid stond. De opstandelingen zouden tien procent van de bevolking onder controle hebben gehad. De controle over de resterende bevolking zou betwist zijn geweest.¹²¹

SIGAR stelt in een rapport van februari 2018 dat medio oktober 2017 meer dan 55 procent van alle districten onder controle of invloed van de Afghaanse overheid was. In die gebieden zou 64 procent van de bevolking wonen. Veertien procent van de districten zou in oktober 2017 in handen of onder invloed van de Taliban zijn geweest. De controle over de overige dertig procent van het grondgebied zou betwist zijn.¹²²

Onderstaande kaart geeft een overzicht wie invloed en controle in de verschillende gebieden uitoefende per oktober 2017 volgens de *Institute for the Study of War*.¹²³

FIGURE 2 – CONTROL OR INFLUENCE OF AFGHANISTAN'S 407 DISTRICTS, AS OF OCTOBER 2017

Note: GIRoA = Government of the Islamic Republic of Afghanistan. INS = Insurgent. The population data depicted here reflects how the Afghan population is disbursed throughout the country. However, the entire population of a given area is not necessarily under the district stability level indicated. A district is assigned its district stability level based on the overall trend of land-area/population control of each district as a whole.

Source: RS, response to SIGAR data call, 10/2/2017 and response to SIGAR inquiry, 2/15/2018.

¹²⁰ The Long War Journal: *Map Assessment: Taliban controls or contests 45% of Afghan districts*, 26 september 2017: Longwarjournal.org.

¹²¹ USDOD: *Enhancing security and stability in Afghanistan*, december 2017; NB: Het *Addendum to SIGAR's Quarterly Report to the United States Congress* van februari 2018 geeft aan welk district betwist werd, onder controle stond van opstandelingen of waar opstandelingen invloed uitoefenden per oktober 2017.

¹²² SIGAR: *Addendum to SIGAR's January 2018 Quarterly Report to the United States Congress*, februari 2018.

¹²³ Institute for the Study of War, *Afghanistan partial threat assessment: November 23, 2016-March 15, 2017*. Zie voor de originele kaart <http://www.understandingwar.org>.

Het aantal burgerslachtoffers en ontheemden was met name in 2016 hoog. Voor het jaar 2016 registreerden de VN 23.712 veiligheidsincidenten (2015: 22.051), een toename van bijna vijf procent ten opzichte van 2015 en het hoogste aantal in een jaar dat de UNAMA sinds 2009 voor Afghanistan registreerde. Met name in de vijf provincies in het zuiden en oosten werd gevochten, te weten in Helmand, Nangarhar, Kandahar, Kunar en Ghazni. Daar vond de helft van alle incidenten plaats. Geografisch breidde het conflict zich uit door toenemende activiteiten van de Taliban in het noorden en noordoosten van Afghanistan en in het westelijke Farah. De Taliban bleef de controle bevechten in gebieden die onder overheidscontrole stonden, zoals de steden Farah, Kunduz, Lashkar Gah en Tarin Kowt. Eind november 2016 claimde de Taliban veertien districten onder controle te hebben. Het aantal gewapende conflicten tussen de Taliban en de overheidstroepen nam met 22% toe in 2016. Daarmee namen zij 63% van alle veiligheidsincidenten voor hun rekening. De meeste van deze geweldsincidenten zouden door de Taliban zijn geïnitieerd. Het aantal aanslagen in 2016 met IED's was 25% minder dan in 2015.¹²⁴

In 2017 viel geen provinciehoofdstad of andere belangrijke stad in handen van de Taliban. De Taliban zette met name in op het behoud van de controle in de al veroverde steden en startte vanuit die steden haar offensief. Het terugtrekken van de ANDSF wegens capaciteitsgebrek uit de rurale gebieden om zich te concentreren op toevoerroutes en stadskernen had tot gevolg dat de Taliban en andere opstandelingen het machtsvacuüm opvulden waardoor bevolkingscentra in die gebieden onder druk kwamen te staan, bijvoorbeeld Lashkar Gah, Kandahar, Farah en Tarin Kowt in het zuiden. In het noorden gebeurde hetzelfde op kleinere schaal. Zo zette de Taliban vanuit de rurale districten de stad Kunduz onder druk. De rurale gebieden zijn plekken waar de strijders kunnen herstellen en worden opgeleid. De lokale bevolking aldaar vormt een bron van inkomsten en wordt gebruikt om nieuwe strijders te rekruteren.¹²⁵

IS-K was in 2017 nog steeds aanwezig in zowel het noordwesten als het oosten van Afghanistan.¹²⁶ IS-K sloeg in 2016 steeds vaker toe buiten de oostelijke regio. De aard van de aanslagen die IS-K uitvoerde zou erop wijzen dat de groepering probeert aan het conflict een sektarische component toe te voegen. Door de schaal waarop burgerslachtoffers worden gemaakt en de wreedheid waarmee de opstandelingen aanslagen op leden van de sjiitische moslim minderheid uitvoeren, lijken oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen onderdeel van het conflict te worden.¹²⁷ IS-K bleef 2016 in de zuidelijke provincie Nangarhar en in de provincies Kunar en Nuristan en wist, onder leiding van een voormalig Taliban-commandant die was overgelopen, in december 2016 twee noordelijke districten bijna geheel onder controle te krijgen. Hoewel de ANDSF met behulp van de coalitie deze gebieden in eerste instantie wisten te bevrijden, kwamen de opstandelingen eind 2016 terug.¹²⁸ Ook in 2017 vonden in de noordelijke regio gevechten plaats tussen IS-K, de Taliban en de regeringstroepen.¹²⁹

Eén van de meest gewelddadige weken tijdens de verslagperiode was rond

¹²⁴ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017; AAN: *More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 29 januari 2018; vertrouwelijke bronnen, 10 november 2017 en 28 februari 2018.

¹²⁵ Brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal: *Feitelijke vragen over verlenging van Resolute Support in 2018*, 24 november 2017.

¹²⁶ Vertrouwelijke bron, 2 januari 2018.

¹²⁷ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹²⁸ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017; vertrouwelijke bron, 15 januari 2018.

¹²⁹ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/768-S/2018/165, 27 februari 2018.

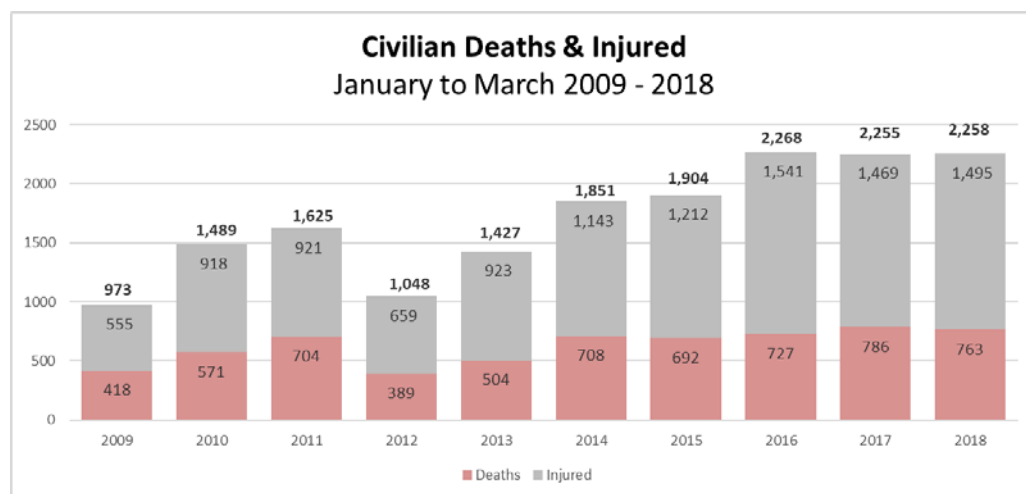
17-19 oktober 2017. AGE's voerden tegelijkertijd op meerdere locaties aanslagen uit, waarbij het om een gecoördineerde actie leek te gaan. De Taliban pleegde vier complexe aanslagen, die meer dan honderd dodelijke slachtoffers tot gevolg hadden, onder wie ANDSF-personeel en burgers.¹³⁰

Van januari tot en met mei 2018 vonden meerdere grote aanslagen plaats. De aanslagen werden door de Taliban en IS-K gepleegd en vonden met name plaats in de hoofdstad Kaboel.

De Taliban slaagde er tot en met mei 2018 echter niet in een grote stad in te nemen. In de eerste helft van mei 2018, tijdens het lenteoffensief 'Al Khandaq', voerde de Taliban meerdere aanvallen uit op verschillende plaatsen in het land.¹³¹ Zie ook 2.3 Veiligheid in de stad Kaboel.

Van 14 april 2018, toen kiezersregistratie mogelijk werd, tot en met mei 2018 werden meer dan vijf aanslagen gepleegd op registratiekantoren. Een zelfmoordaanslag op een kantoor voor kiezersregistratie in de hoofdstad Kaboel, waarbij meer dan vijftig doden vielen, werd opgeëist door IS-K.¹³²

Het wordt moeilijker een trend in de veiligheidssituatie vast te stellen. Er worden minder data gepubliceerd door zowel de Afghaanse als de internationale troepen, de informatie is gepolitiseerd en steeds meer gebieden zijn ontoegankelijk geworden door het conflict.¹³³

UNAMA: *Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2017*, februari 2018.

2.2 Burgerslachtoffers

¹³⁰ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017.

¹³¹ NRC: *Ghani wil Taliban erkennen als politieke beweging*, 28 februari 2018; Jamestown Foundation: *Islamic State a Deadly Force in Kabul*, 6 april 2018; The Washington Post: *Afghan Taliban announces start of annual spring offensive*, 25 april 2018; The New York Times: *In One Week, Taliban Kill About 100 Afghan Soldiers and Police Officers*, 14 mei 2018; Al Jazeera: *Taliban storms major city in western Afghanistan*, 15 mei 2018, en: *Taliban abandons effort to capture Farah city*, 16 mei 2018.

¹³² NRC: *Next: 57 doden bij aanslag van IS in Afghanistan*, 23 april 2018; The Independent: *At least 17 killed and 34 wounded as bomb in Afghan mosque targets election preparations; Dozens wounded at voter registration centre after afternoon prayers* 6 mei 2018; Frankfurter Allgemeine Zeitung: *Tote bei Explosion in Moschee in Afghanistan*, 7 mei 2018; The New York Times: *Bombing Kills at Least 14 Afghans Registering to Vote*, 7 mei 2018.

¹³³ AAN: *More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 29 januari 2017; vertrouwelijke bron, 28 februari 2018.

De corruptie, een klimaat van straffeloosheid, ineffectief bestuur, en een zwakke rechtsstaat, gecombineerd met de vaak onveilige situatie maken dat de Afghaanse autoriteiten over het algemeen slecht in staat zijn om de bevolking bescherming te bieden tegen geweld. Het Afghaanse rechtstelsel verkeert in een slechte staat. De *World Justice Project (WJP) Rule of Law Index* plaatste Afghanistan op de 111^e plaats, op een lijst van 113 landen (2015: voorlaatste plek).¹³⁴ Een individu is in Afghanistan voor bescherming dan ook in de eerste plaats afhankelijk van zijn eigen netwerk en relaties. Deze zijn vaak gebaseerd op bijvoorbeeld jarenlange familiebanden, etniciteit of religie.¹³⁵

Het langdurige conflict heeft niet alleen burgerslachtoffers tot gevolg maar ook vernielde huizen en andere bezittingen en bestaansmiddelen, ontheemding, beperkte toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en andere diensten, en een gebrek aan bescherming door de overheid. Na generaties van oorlog is er geen familie meer in Afghanistan die niet te maken heeft gehad met oorlog, geweld of ontheemding. Velen moesten meerdere malen vluchten.¹³⁶

Door een escalatie van grondgevechten, en de algemene onveiligheid gecombineerd met een gebrek aan respect voor mensenrechten door met name de AGE's, kwam het in 2016 tot een algehele verslechtering van de situatie voor de bevolking. Dit en een klimaat van straffeloosheid zorgden ervoor dat de bevolking steeds minder bescherming vond.¹³⁷

UNAMA stelde in zijn jaarrapport 2016 vast dat burgers steeds meer lijden onder het conflict. Het jaar 2016 telde met 11.418 slachtoffers (3.498 dodelijk en 7.920 gewond, 2015: 3.545 dodelijk), het hoogste aantal burgerslachtoffers in een jaar sinds 2009. Vergeleken met 2015 een verhoging van drie procent maar een daling van het aantal dodelijke slachtoffers. De stijging was vooral te wijten aan grondgevechten tussen AGE's en pro-regeringstroepen in bewoonde gebieden. IED's, zelfmoordaanslagen, complexe aanslagen en doelgerichte aanslagen waren andere oorzaken.¹³⁸

Het aantal burgerslachtoffers steeg in 2016 in vijf van de acht Afghaanse regio's. Het gewapende conflict veroorzaakte de meeste, 2.989, slachtoffers in de zuidelijke regio, daarvan waren 1.056 dodelijk en 1.933 gewond. In vergelijking met 2015 betekende dit een stijging van zeventien procent van het totale aantal slachtoffers. De centrale regio had het op één na hoogste aantal burgerslachtoffers: 2.348. Van hen overleden 534 en 1.814 raakten gewond, hetgeen een stijging was van 34% tegenover 2015. Deze werd veroorzaakt door zelfmoordaanslagen en complexe aanslagen op de stad Kaboel. De noordoostelijke en oostelijke regio hadden minder burgerslachtoffers dan in 2015. In de oostelijke regio vielen 1.595 slachtoffers, 433 doden en 1.162 mensen raakten gewonden. In de noordoostelijke regio vielen 382 doden en raakten 888 mensen gewond, een totaal van 1.270 burgerslachtoffers.¹³⁹

In 2016 kwamen 42% meer mensen om door gevechtshandelingen van pro-regeringstroepen dan in 2015. Pro-regeringstroepen veroorzaakten de meeste

¹³⁴ Amnesty International: *Forced back to danger*, 5 oktober 2017; UN Committee against Torture: *Concluding Observations on the second periodic report of Afghanistan*, CAT/c/afgh/co/2, 12 juni 2017.

¹³⁵ UNHCR: *UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*, 19 april 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Networks*, januari 2018; Landinfo: *Afghanistan: Netwerk*, 28 augustus 2017; WJP: *WJP Rule of Law Index 2017-2018 report*, 31 januari 2018.

¹³⁶ OCHA: *Humanitarian Needs Overview 2018*, december 2017: humanitarianresponse.info.

¹³⁷ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹³⁸ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017.

¹³⁹ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

slachtoffers –na grondgevechten- door luchtaanvallen. Luchtaanvallen, uitgevoerd door Afgaanse en internationale luchtmacht, veroorzaakten in 2016 590 slachtoffers (250 dodelijk, 340 gewond), in vergelijking met 2015 bijna tweemaal zo veel en het hoogste aantal sinds 2009. 52% van de slachtoffers waren vrouwen en kinderen. Het aantal kinderen dat het slachtoffer werd van luchtaanvallen verdubbelde ten opzichte van 2015. De toegenomen gewapende conflicten tussen pro-regeringstroepen en AGE's in 2016 over de controle van grondgebied veroorzaakten de meeste minderjarige slachtoffers sinds 2009.¹⁴⁰ De VS voerden het aantal luchtaanvallen met name in de laatste vier maanden van 2017 wederom op. Er werden in die periode 1.874 luchtaanvallen uitgevoerd door de VS tegen 524 gedurende dezelfde periode in 2016.¹⁴¹

In 2017 daalde het aantal burgerslachtoffers (10.453 in totaal) negen procent in vergelijking met 2016, volgens cijfers van de VN. De eerste daling in een jaar sinds 2012. Vergeleken met 2016 daalde het aantal dodelijke slachtoffers (3.438) met twee procent en het aantal gewonden (7.015) met elf procent. De VN, en andere organisaties, benadrukten dat het langdurige conflict desondanks voortdurend een hoog aantal burgerslachtoffers met zich meebrengt.¹⁴²

De daling van het aantal burgerslachtoffers in 2017 kwam met name doordat minder burgers bij grondgevechten om het leven kwamen dan in 2016. Het aantal burgerslachtoffers veroorzaakt door complexe en zelfmoordaanslagen steeg zowel in 2016 als in 2017. Grootschalige en zelfmoordaanslagen waren in 2017 verantwoordelijk voor 22% van alle burgerslachtoffers. Zestien procent van deze slachtoffers bevond zich in de stad Kaboel.¹⁴³

In 2017 registreerde UNAMA 1.856 burgerslachtoffers, waarvan 624 personen overleden en 1.232 gewond raakten, door IED's. Een vermindering ten opzichte van: 2016, toen door IED's 2.156 burgerslachtoffers vielen, waarvan 700 overleden en 1.456 gewond raakten. In 2016 stonden IED's op de tweede en in 2017 op de derde plaats als oorzaak van het totale aantal burgerslachtoffers.¹⁴⁴

Sinds medio 2017 ontving SIGAR geen data meer over het totale aantal luchtaanvallen van de VS en de coalitie en het totale aantal burgerslachtoffers dat deze luchtaanvallen veroorzaakten. USFOR-A classificeerde deze informatie als geheim, zodat publicatie niet meer mogelijk was.¹⁴⁵

Het jaar 2017 zag een toename in religieuze doelwitten, zoals gebedshuizen, religieuze leiders en gelovigen. Bij 38 aanslagen op religieuze doelwitten kwamen 202 burgers om het leven en raakten 297 burgers gewond. Driemaal zoveel aanslagen, een verdubbeling van het aantal dodelijke slachtoffers en dertig procent meer gewonden dan in 2016. Het aantal geweldsincidenten gericht tegen sjiitische gelovigen, waarvan het merendeel tot de etnische Hazara minderheid behoort, steeg. IS-K eiste voor vrijwel al deze incidenten de verantwoordelijkheid op. Vonden in 2016 vier geweldsincidenten tegen sjiitische gelovigen plaats, tijdens de eerste tien maanden van 2017 ging het om acht aanslagen, gepleegd door IS-K.

¹⁴⁰ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹⁴¹ The New York Times: *Training Quickly and With Staffing Unfinished, Army Units Brace for Taliban*, 27 januari 2018; Al Jazeera: *Afghanistan: US-led coalition expands bombing campaign*, 7 februari 2018.

¹⁴² UNAMA: *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁴³ UNAMA: *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, annual report 2017*, februari 2018; UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹⁴⁴ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/71/826-S/2017/189*, 3 maart 2017; UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁴⁵ SIGAR: *Quarterly report to the United States Congress*, 30 januari 2018, en 30 april 2018.

Deze veroorzaakten 230 dodelijke slachtoffers en 459 gewonden. Sommige analisten vermoeden dat IS-K met name voor de aanslagen in de hoofdstad Kaboel hulp krijgt van criminele netwerken en groepen die min of meer met andere opstandelingen samenwerken.¹⁴⁶

UNAMA registreerde tussen 1 januari 2016 en 7 november 2017 een toename in geweldsincidenten en intimidatie gericht tegen gebedshuizen, voorgangers en godsdienstige geleerden. Deze resulteerden in 850 burgerslachtoffers: 273 mensen werden gedood en 577 personen raakten gewond bij 51 incidenten. Bijna tweemaal zoveel als het aantal geregistreerde slachtoffers in de periode tussen 2009 en 2015. Met name AGE's maakten zich aan dergelijke geweldsincidenten schuldig. Bovendien zouden de verschillende conflictpartijen in 2016 en 2017 steeds vaker gelovigen tijdens godsdienstbelijdenissen in moskeeën en op andere religieuze plekken als doelwit hebben beschouwd. Als gevolg daarvan werden bij 25 incidenten 28 mensen gedood en raakten vijftien mensen gewond. De gelovigen die in gebedshuizen het doelwit werden, werden door AGE's verdacht de overheid te steunen. Onder de slachtoffers waren onder andere ambtenaren, docenten en stamoudsten.¹⁴⁷ De regering nam medio september 2017 maatregelen om aanslagen tegen religieuze doelwitten te voorkomen. Circa 2.500 rekruten uit de lokale gemeenschappen werden bewapend. Zij moeten circa zeshonderd moskeeën en andere heiligdommen beschermen.¹⁴⁸

In 2016 vonden tevens 94 door UNAMA vastgestelde conflictgerelateerde aanslagen op onderwijsinstellingen en –personeel plaats. Deze waren met name te wijten aan AGE's. Dit is een vermindering van twintig procent vergeleken met 2015. Door de geweldsincidenten stierven 24 mensen en vielen 67 gewonden. Daarnaast werden 42 onderwijsinstellingen bezet of gebruikt door de vechtende partijen, waarvan 34 instellingen door de ANDSF.¹⁴⁹

In 2016 werden 3.512 kinderen het slachtoffer van het conflict. Daarvan werden 923 kinderen gedood en raakten 2.589 gewond. Dit is 24% meer dan in 2015 en het hoogste aantal kinderen in een jaar. De stijging is vooral te wijten aan de toegenomen grondgevechten in bevolkte gebieden, waar met name grote gezinnen met veel kinderen wonen. In 2016 werden 609 minderjarigen het slachtoffer van overblijfselen van explosieven. Dat is 65% meer dan in 2015. 183 kinderen overleden en 426 raakten gewond. Dat is 84% van het totale aantal burgerslachtoffers veroorzaakt door overblijfselen van explosieven. Kinderen vormden 31% van het totale aantal burgerslachtoffers van conflictgerelateerd geweld in 2016.¹⁵⁰ In 2017 daalde het aantal minderjarige slachtoffers (3.179) met tien procent, vergeleken met 2016. Er vielen 861 doden en er raakten 2.318 kinderen gewond. Er waren minder minderjarige slachtoffers door grondgevechten en meer door luchtaanvallen. Maar grondgevechten bleven samen met IED's de hoofdoorzaken.¹⁵¹

Het aantal vrouwelijke slachtoffer bedroeg in 2016 1.218 (341 dodelijke, 877 gewonde), hetgeen een vermindering van twee procent was in vergelijking met 2015.¹⁵² In 2017 steeg het totale aantal vrouwelijke slachtoffers met minder dan

¹⁴⁶ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁴⁷ UNAMA: *Protection of Civilians in Armed Conflict: Attacks against Places of Worship, Religious Leaders and Worshipers*, 7 november 2017.

¹⁴⁸ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017.

¹⁴⁹ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹⁵⁰ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

¹⁵¹ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁵² UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017.

één procent, het aantal dodelijke slachtoffers onder vrouwen steeg met vijf procent in vergelijking met 2016.¹⁵³

Ook in 2017 vonden aanslagen plaats op gezondheidscentra en scholen. UNAMA registreerde 75 conflictgerelateerde geweldsincidenten tegen zorgcentra en medisch personeel (2016: 120). Daardoor vielen 65 burgerslachtoffers, van wie 31 overleden en 34 gewond raakten. In 2016 vielen 23 burgerslachtoffers (tien overleden, dertien raakten gewond). Zowel de ANDSF als opstandelingen maakten zich in 2016 schuldig aan overvallen en aanslagen op zorgcentra en ziekenhuizen. De meeste slachtoffers in 2017 werden veroorzaakt door een complexe aanslag van AGE's op het Mohammad Sardar Daud Khan ziekenhuis in de hoofdstad Kaboel in maart 2017.¹⁵⁴

In 2017 moesten tijdelijk 147 gezondheidscentra sluiten als gevolg van bedreigingen door AGE's (2016: twintig). 120 van deze sluitingen vonden plaats in de provincies Laghman, Uruzgan en Badghis. De sluiting was soms voor een aantal uren terwijl de dienstverlening gedeeltelijk doorgang vond, soms voor meerdere maanden waarbij geen enkele zorg meer verleend kon worden.¹⁵⁵

In 2017 werden zeventien hulpverleners¹⁵⁶ gedood (2016: tien doden) en meer dan dertig raakten gewond (2016: dertien gewond).¹⁵⁷ Tevens werden in dat jaar bij elf incidenten 22 hulpverleners ontvoerd en één hulpverlener gedood. De andere hulpverleners werden ongedeerd vrijgelaten, doorgaans zonder dat losgeld was betaald en na bemiddeling van stamoudsten. In 2016 was sprake van 21 ontvoeringen door AGE's waarvan 42 hulpverleners het slachtoffer werden.¹⁵⁸ Er was slechts één land waar meer incidenten plaatsvonden waarbij hulpverleners betrokken waren dan Afghanistan. In 2017 ging het om meer dan 370 veiligheidsincidenten, daarbij kan het ook gaan om toegang tot zorgverlening. In 2016 werden tweehonderd incidenten geregistreerd.¹⁵⁹

Ontvoeringen vonden vaak plaats wanneer AGE's in de veronderstelling waren dat het slachtoffer een relatie tot de overheid had of zelf tot het overheidspersoneel behoorde. ANP-personeel was buiten werktijd eveneens een doelwit. Maar ook financieel gewin was een motief voor ontvoeringen. AGE's lieten de slachtoffers doorgaans los na betaling van het verlangde losgeld maar vermoordden vaak wel ontvoerde leden van de ANDSF, diens familieleden, overheidspersoneel en vermeende informanten van de overheid.¹⁶⁰

In de eerste drie maanden van 2018 registreerde UNAMA 2.258 burgerslachtoffers, waarvan 763 personen overleden en 1.495 gewond raakten. Deze cijfers weken niet veel af van de aantallen over dezelfde periode in 2017. IED's en complexe aanvallen veroorzaakten de meeste slachtoffers. De tweede oorzaak voor burgerslachtoffers vormden grondgevechten. Doelgerichte aanslagen, overblijfselen van oorlogsexplosieven en luchtaanvallen vormden de derde oorzaak voor

¹⁵³ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁵⁴ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017, en idem februari 2018; HRW: *World Report 2017 Afghanistan Events of 2016*, 4 december 2017.

¹⁵⁵ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁵⁶ Met 'hulpverleners' worden bedoeld zij die in de zorg werken, zoals dokters en verplegend personeel, geen brandweerpersoneel of politieagenten.

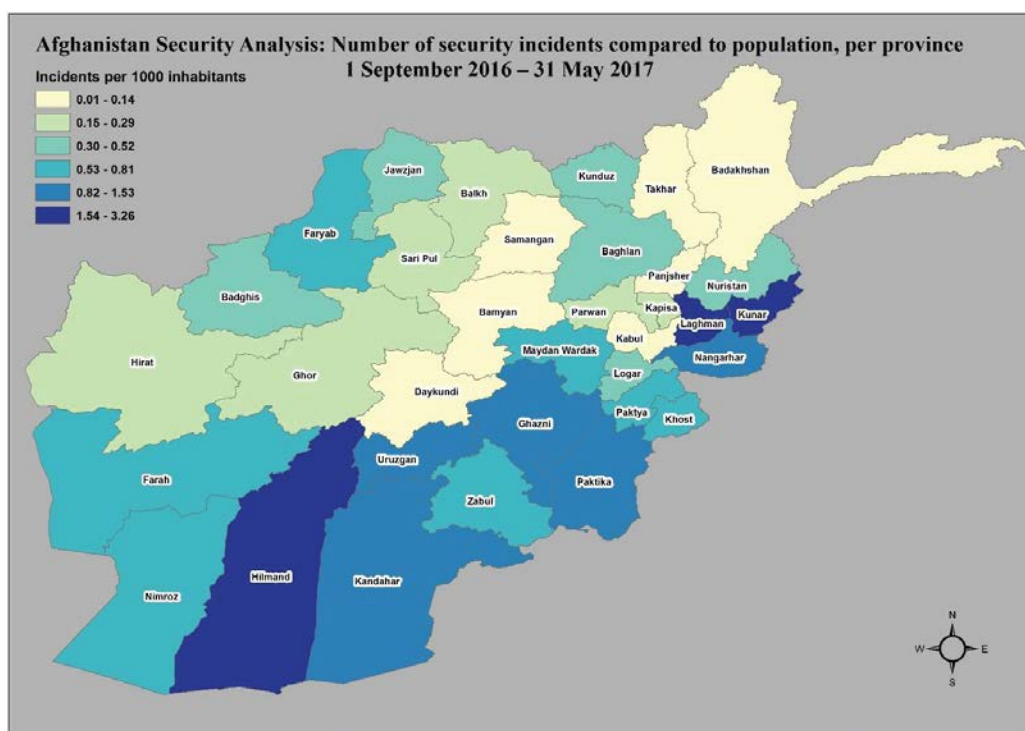
¹⁵⁷ OCHA: *Acting humanitarian coordinator for Afghanistan appalled by attack on humanitarian organisation*, 24 januari 2018, en: *Humanitarian Bulletin Afghanistan Issue 71 / 1-31 december 2017*.

¹⁵⁸ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017, en *annual report 2017*, februari 2018.

¹⁵⁹ OCHA: *Humanitarian Bulletin Afghanistan Issue 71 / 1-31 december 2017*.

¹⁶⁰ UNAMA: *Afghanistan protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017, en: *annual report 2017*, februari 2018.

burgerslachtoffers. Daarbij werden de provincies Kaboel, Helmand, Nangarhar, Faryab en Kandahar het meest getroffen door het conflict. Het aantal burgerslachtoffers veroorzaakt door complexe aanslagen en zelfmoordaanslagen steeg in 2017 met zeventien procent in vergelijking met 2016. Dergelijke aanslagen waren verantwoordelijk voor 22% van het totale aantal burgerslachtoffers in 2017. Het aantal burgerslachtoffers door complexe en zelfmoordaanslagen in 2017 was het hoogste aantal sinds 2009 toen UNAMA met de registratie van burgerslachtoffers begon. Zestien procent van de door complexe aanslagen en zelfmoordaanslagen getroffen burgerslachtoffers in 2017 bevond zich in Kaboel.¹⁶¹

EASO COI Report: *Afghanistan Security situation*, december 2017.

2.3 Veiligheid in de stad Kaboel

Zie voor de veiligheidssituatie in de provincie Kaboel 2.3.1 Centraal.

Volgens schattingen heeft de hoofdstad van Afghanistan 3,5 tot zeven miljoen inwoners. De etnische samenstelling van de bevolking is zeer divers. De vele ontheemden die terugkeren trekken vooral naar gebieden of buurten waar reeds

¹⁶¹ UNAMA: *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 31 March 2018*, 12 april 2018.

familie of mensen met dezelfde etnische achtergrond leven. Daardoor zijn met name om de stad heen wijken ontstaan waar één etnische groep de meerderheid vormt.¹⁶²

De gewapende oppositie in Kaboel veranderde, is meer gefragmenteerd en complexer dan voorheen. Waren de Taliban en het Haqqani-netwerk eerder de belangrijkste opstandelingengroepen, in 2017 trad IS-K steeds meer op de voorgrond. Deze groepering voerde niet alleen etnisch gemotiveerde aanslagen uit maar richtte zich ook op veiligheidstroepen, autoriteiten en de internationale troepen in het land.¹⁶³

Er vonden tijdens de verslagperiode aanslagen plaats door middel van *body and Vehicle-Borne IED's* (VBIED) op overheidsgebouwen. Ook pleegden de Taliban en IS-K complexe aanslagen op ANDSF-doelwitten.¹⁶⁴

De hoofdstad werd geconfronteerd met relatief veel complexe aanslagen en zelfmoordaanslagen. Daardoor raakten in 2017 meer dan 1.170 personen gewond (2016: 1.119) en overleden 440 mensen (2016: 262). In vergelijking met 2016 betekent dit een toename van het aantal burgerslachtoffers van zeventien procent.¹⁶⁵

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in de stad Kaboel 290 veiligheidsincidenten plaats, waaronder 63 explosies. In de eerste zes maanden van 2017 werden door UNAMA 986 burgerslachtoffers geregistreerd. Hetgeen negentien procent was van het totale aantal burgerslachtoffers over dezelfde periode in het gehele land. 209 personen overleden en 777 raakten gewond door conflictgerelateerde veiligheidsincidenten. Dit zijn meer burgerslachtoffers dan in heel 2015 (939). In het jaar 2016 vielen 1.562 burgerslachtoffers. Zestien procent van alle burgerslachtoffers veroorzaakt door complexe en zelfmoordaanslagen vielen in de stad Kaboel.¹⁶⁶

Een aantal aanslagen had een grote impact, zoals de IS-K-aanslag op het Daud Khan ziekenhuis in Kaboel op 8 maart 2017. Meer dan dertig mensen overleden als gevolg daarvan en tientallen mensen raakten gewond. Een groot deel van de burgerslachtoffers in Kaboel was het gevolg van een zelfmoordaanslag op 31 mei 2017 bij de Duitse ambassade. Die dag explodeerde een bom in een vrachtwagen en werden tenminste 92 mensen gedood en meer dan 490 personen raakten gewond. Het was de zwaarste aanslag tot dan toe in Kaboel. De verantwoordelijkheid voor deze aanslag en een aanslag op 3 juni 2017 werd niet opgeëist.¹⁶⁷ Op 20 oktober 2017 kwamen dertig gelovigen om en raakten veertig gewond door een aanslag op een sjiitische moskee in Kaboel. IS-K eiste de verantwoordelijkheid op voor deze aanslag.¹⁶⁸ Op 31 oktober 2017 vond een aanslag plaats in de diplomatieke wijk van Kaboel, waardoor tien burgers overleden. Bij een zelfmoordaanslag van IS-K op een sjiitisch cultureel centrum vielen op 28 december 2017 tenminste 41 doden en raakten 84 mensen gewond.¹⁶⁹

¹⁶² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁶³ Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonene i Kabul by, Summary*, 29 september 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁶⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁶⁵ UNAMA: *Annual protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁶⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; UNAMA: *Annual protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018.

¹⁶⁷ Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonene i Kabul by, Summary*, 29 september 2017; HRW: *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁶⁸ Security Council Report: *December 2017 Monthly Forecast Asia Afghanistan*.

¹⁶⁹ SIGAR: *Quarterly Report*, 30 januari 2018; Spiegel Online: *Deutsche Botschaft bei Anschlag massiv beschädigt - Dutzende Tote*, 31 mei 2017, en: *Zahl der Todesopfer nach Anschlag in Diplomatenviertel steigt auf 150*, 6 juni 2017.

Van januari 2018 tot en met mei 2018 vonden meerdere zware aanslagen plaats in de Afghaanse hoofdstad. Zo kwamen in januari tijdens een aanslag bij een militaire academie, elf soldaten om het leven. De verantwoordelijkheid voor de aanslag werd door IS-K opgeëist.¹⁷⁰

Diezelfde maand wisten Taliban-strijders het Intercontinental Hotel binnen te dringen. Een urenlang gevecht met de veiligheidsdiensten kostte meer dan twintig personen het leven.

Eveneens in januari 2018 pleegde de Taliban een zelfmoordaanslag met behulp van een ambulance vol met explosieven. Deze ontplofte op een drukke straat vlakbij een ziekenhuis met als gevolg meer dan honderd doden en meer dan tweehonderd gewonden.¹⁷¹

Eind april 2018 vond een dubbele zelfmoordaanslag plaats in de zwaarbewaakte wijk Shash Darak in Kaboel. IS-K eiste de verantwoordelijkheid op voor de aanslagen. Bij de tweede aanslag deed de dader zich voor als verslaggever. De bom ontplofte temidden van toegesnelde hulpverleners en journalisten. Er kwamen minstens 25 mensen om het leven en 45 personen raakten gewond. Onder de slachtoffers bevonden zich negen journalisten.¹⁷²

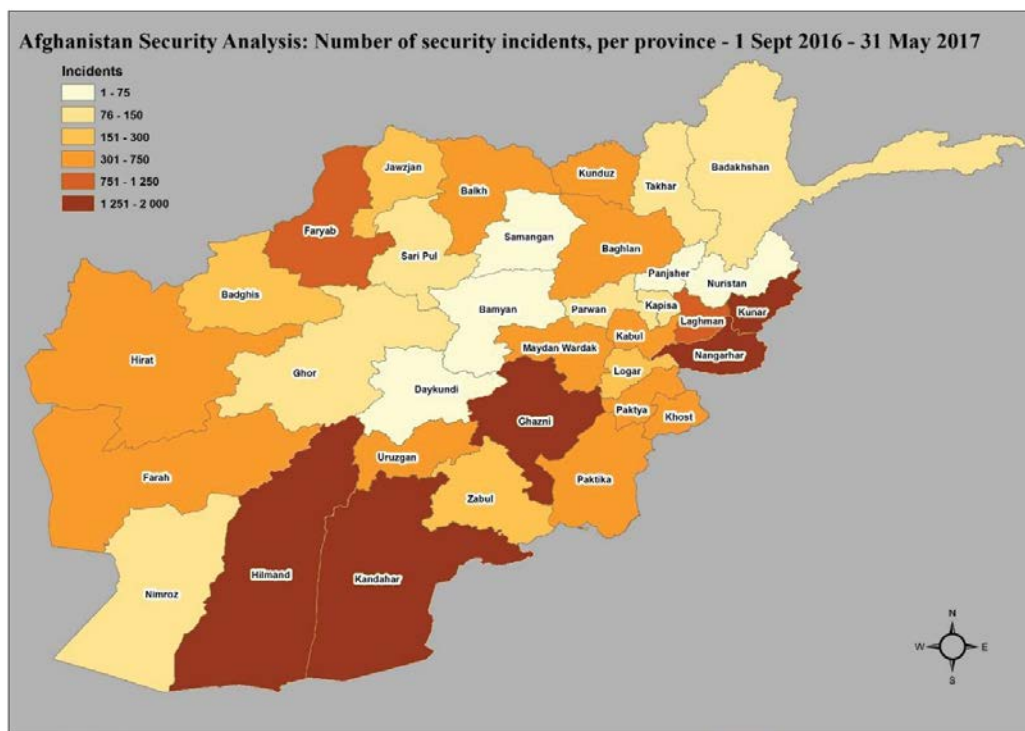
De veiligheid op de weg van Kaboel naar Jalalabad verslechterde gedurende 2016. Opstandelingen hadden controleposten op de weg teneinde personen met een band met de overheid op te sporen. De meeste reizigers gebruikten de weg derhalve bij voorkeur overdag.¹⁷³ Het is onbekend of de situatie voorjaar 2018 ongewijzigd was.

¹⁷⁰ The Washington Post: *2 Afghan generals fired, to stand trial over academy assault*, 7 februari 2018; ICG: *The Cost of Escalating Violence in Afghanistan*, 7 februari 2018.

¹⁷¹ De Standaard: *De dood kwam in een ambulance*, 29 januari 2018; The Economist: *A spate of attacks in the Afghan capital rattles the government; The Afghan conflict*, 3 februari 2018.

¹⁷² NRC Handelsblad: *Afghanistan Kabul opnieuw doelwit van terreur met zeker 25 doden, IS claimt verantwoordelijkheid*, 30 april 2018; Financial Times: *Ten journalists among 26 killed in Afghanistan attacks*, 30 april 2018; Trouw: *Bloedige dag in Afghanistan: drie aanslagen, 25 doden*, 1 mei 2018.

¹⁷³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

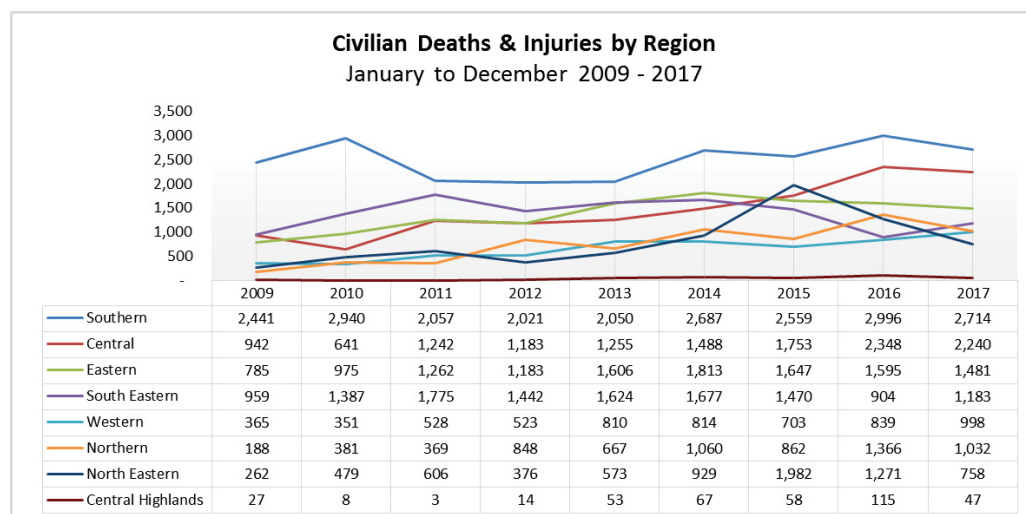
2.4 Regionale veiligheidssituatie

De algemene veiligheidssituatie gaf een wisselend beeld. Enerzijds terreinwinst door de Taliban en anderzijds successen van de ANDSF, die controle over gebieden wisten te behouden of te herstellen. De veiligheidssituatie bleef echter zeer instabiel in 2017. De meeste veiligheidsincidenten (56%) vonden het laatste kwartaal van 2017 plaats in het oosten en zuiden van het land.¹⁷⁴

In de eerste acht maanden van 2017 waren dertig van de 34 provincies getroffen door het conflict en ontheemding. Van de districten zouden 120 sterk getroffen zijn, hetgeen in vergelijking met 2015 een toename van vijftig procent is.¹⁷⁵

¹⁷⁴ SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 januari 2018.

¹⁷⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

In deze paragraaf wordt voor zover mogelijk in grote lijnen een beschrijving gegeven van de veiligheidssituatie in de verschillende delen van Afghanistan.

2.4.1

Noord (Badakhshan, Takhar, Baghlan, Kunduz, Samangan, Balkh, Sar-e Pul, Jowzjan, Faryab)

Opstandelingen zouden de laatste jaren steeds vaker actief zijn geweest in deze regio. Onder de opstandelingen zou de Taliban de belangrijkste groepering zijn.¹⁷⁶

Badakhshan

In de provincie Badakhasan vonden tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 meer dan honderd veiligheidsincidenten plaats. In de eerste helft van 2017 was sprake van 31 burgerslachtoffers, veertien personen overleden en zeventien raakten gewond. Zowel in gebieden onder controle van de overheid als in andere gebieden vond veel geweld en onrecht plaats. De controle over de districten Baharak, Raghistan, Argo en Zebak wisselde diverse keren.¹⁷⁷ Het district Warduj was begin 2018 nog steeds in handen van de Taliban.¹⁷⁸ Begin mei 2018 wisten Taliban-strijders het district Kohistan in te nemen.¹⁷⁹

Takhar

Takhar is een doorvoerroute voor drugs, conflicten in deze provincie gaan vaak over de controle van het drugsvervoer. In Takhar zijn de Taliban en andere AGE's actief maar ook illegale gewapende groeperingen die niet verbonden zijn aan AGE's. Eind 2016 vonden gewapende schermutselingen plaats over grondbezit tussen lokale bewoners en terugkeerders uit Pakistan in Dasht Kala. Daarbij raakten veertien mensen gewond. De Taliban zou medio 2017 delen van de districten Darqad, Khwaja Bahawuddin, Khwaja Ghar, Yangi Qala, Dasht Kala, Ishkamesh en Bangi in handen hebben gehad. De internationale en overheidstroepen voerden luchtaanvallen uit tegen de Taliban. In mei 2017 was de snelweg van Kunduz naar Takhar dagenlang geblokkeerd door hevige gevechten.¹⁸⁰

¹⁷⁶ Landinfo: Afghanistan: *Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017.

¹⁷⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁷⁸ Die Zeit: *Wo sich die Taliban die Dörfer zurückholen*, 12 februari 2018.

¹⁷⁹ Frankfurter Allgemeine Zeitung: *Taliban erobern Bezirk*, 5 mei 2018.

¹⁸⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 7 november 2016.

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Takhar 136 veiligheidsincidenten geteld. In de eerste helft van 2017 werden er 53 burgerslachtoffers geregistreerd, 24 personen overleden en 29 raakten gewond.¹⁸¹

Baghlan

In de provincie Baghlan werden de snelweg en andere wegen in 2017 herhaaldelijk afgesloten. Bijvoorbeeld in mei 2017 toen er gevechten tussen de regeringstroepen en de Taliban plaatsvonden. Volgens de politie zou in maart 2017 de Taliban de snelweg tussen Kunduz en Takhar 's nachts hebben gecontroleerd door middel van patrouilles tussen 20.00 uur en 4.00 uur nachts.¹⁸² Het district Tala Wa Barfak werd eind februari 2017 door opstandelingen veroverd, echter na een paar dagen door de ANDSF heroverd. Gedurende die periode sloot de Taliban alle wegen in de omgeving af. In januari 2017 werden negen Hazara mijnwerkers gedood terwijl zij met de bus naar huis reisden. De daders zijn onbekend.¹⁸³

Tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 vonden in Baghlan driehonderd veiligheidsincidenten plaats. UNAMA tekende in de eerste helft van 2017 105 burgerslachtoffers op in deze provincie. Dertig mensen overleden en 75 raakten gewond.¹⁸⁴

Kunduz

De provincie Kunduz is van strategisch belang omdat het grenst aan Tadzjikistan en zo toegang heeft tot andere Centraal-Aziatische landen. De politie was hier in 2017 meer zichtbaar in de stedelijke gebieden. Hoewel de stad Kunduz één van de provinciesteden is die de meeste druk ervaart van de Taliban, bleek de groepering niet in staat om de stad of de districtshoofdsteden in te nemen. In oktober 2017 zouden in één week circa 25.000 ontheemden naar de hoofdstad Kaboel en de buurlanden zijn gevlucht.¹⁸⁵ In Kunduz werden in 2017 een aantal belangrijke Taliban-leiders gedood en op veel plekken werd de Taliban teruggedreven. In het district Chahar Dara had de Taliban in augustus 2017 circa tachtig procent van het grondgebied onder controle. De opstandelingen waren zeer actief in het gebied. In het district Dashti Archi wisselde de controle diverse malen tussen 2015 en 2017. Het gebied heeft volgens UNOCHA een hoge concentratie van veiligheidsincidenten. De opstandelingen hebben controleposten langs de snelweg tussen Kunduz en Takhar en probeerden herhaaldelijk de weg te blokkeren. Desondanks zou de veiligheidssituatie in 2017 beter zijn geweest dan in 2016.¹⁸⁶

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in de provincie Kunduz 488 veiligheidsincidenten plaats. UNAMA noteerde de eerste helft van 2017 in totaal 190 burgerslachtoffers: 39 mensen overleden en 151 raakten gewond. Een daling van zeven procent ten opzichte van hetzelfde tijdsbestek een jaar eerder.¹⁸⁷

¹⁸¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸⁵ Vertrouwelijke bron, 9 oktober 2017; Amnesty International: *Afghanistan 2016/2017 annual report*.

¹⁸⁶ Vertrouwelijke bron, 17 oktober 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 7 november 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸⁷ Vertrouwelijke bron, 17 oktober 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 7 november 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

Samangan

Er zou in maart 2017 weinig veranderd zijn in de aanwezigheid van en controle door de Taliban in Samangan.¹⁸⁸

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Samangan 77 veiligheidsincidenten genoteerd. Het aantal burgerslachtoffers dat in de eerste helft van 2017 werd geregistreerd, bedroeg 24. Een afname van zeventien procent ten opzichte van dezelfde periode in 2016.¹⁸⁹

Balkh

De provincie Balkh is relatief rustig in vergelijking met de rest van het noorden. De provinciehoofdstad Mazar-e Sharif is één van de grootste commerciële en financiële centra van Afghanistan en ligt aan een belangrijke oost-west route tussen Herat in het westen en Kaboel en Kunduz in het oosten. In de verslagperiode voerden AGE's enkele high profile aanslagen uit in de hoofdstad. Zo vond op 10 november 2016 een aanslag plaats op het Duitse consulaat. Daarbij kwamen vier burgers om en raakten meer dan 120 mensen gewond. De Taliban claimden de aanslag te hebben gepleegd uit wraak voor luchtaanvallen op Kunduz in november 2016. In het voorjaar van 2017 werd een aanslag uitgevoerd op de legerplaats Shaheen bij de provinciehoofdstad, waar overheidstroepen en Duitse militairen aanwezig waren. Daarbij lieten meer dan honderd soldaten het leven. In juli 2017 vond in de provincie Balkh een schietincident plaats in een moskee. Daarbij kwamen minstens dertien gelovigen om het leven. De slachtoffers zouden militieleden zijn geweest. Atta Mohammad Noor voerde in afgelegen districten van Balkh diverse operaties uit met zijn militie.¹⁹⁰

Tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 vonden in deze provincie 455 veiligheidsincidenten plaats. UNAMA documenteerde over de eerste helft van 2017 meer dan veertig burgerslachtoffers, namelijk 19 doden en 27 gewonden. Een vermindering van 56% vergeleken met dezelfde periode in 2016.¹⁹¹

Sar-e Pul

De Taliban concentreerde haar aanslagen in 2017 onder andere op Sar-e Pul en kreeg meer invloed in deze provincie.

In november 2016 werd een ALP-lid dat gevangen werd gehouden, door opstandelingen onthoofd. In februari 2017 hadden de opstandelingen het district Kohestanat sinds anderhalf jaar in handen. Ook IS-K zou in 2017 in deze provincie aanwezig zijn geweest, met name in het district Sayad. In het laatste kwartaal van 2016 en het eerste kwartaal van 2017 werden etnische Hazara door zelfverklaarde IS-K-strijders gedood.

Begin augustus 2017 bestormden Taliban-strijders het dorp Mirza Olang in de gelijknamige vallei in het district Sayad. Hierop volgden wekenlange gevechten tussen de opstandelingen en de ALP-strijders. Tientallen mensen kwamen om het leven en een groep van achttien burgers en pro-regeringsstrijders werden gedood terwijl zij trachtten te vluchten. De Taliban zou negen ALP- en andere pro-regeringsmilitieleden, samen met 27 mannelijke dorpsbewoners hebben gefusilleerd. Onder de bewoners bevonden zich vier kinderen van dertien tot zeventien jaar. Veiligheidstroepen startten een militaire operatie middels grondgevechten en luchtaanvallen en wisten zo de vallei te heroveren op 14 augustus 2017. Berichten

¹⁸⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁸⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁹⁰ Vertrouwelijke bron, 4 december 2017; USDOS: *Country Reports on Terrorism 2016 Afghanistan*, 19 juli 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 14 november 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017.

¹⁹¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

dat het bij de Taliban-aanval om etnisch geweld ging konden niet bevestigd worden. UNAMA stelt daarvoor eerst meer onderzoek te moeten doen. Autoriteiten stelden dat de Taliban met IS-K had samengewerkt tijdens de aanval. De Taliban ontkende dit en stelde als enige verantwoordelijk te zijn. Analisten en waarnemers betwijfelden dat IS-K en de Taliban hadden samengewerkt bij deze aanval. Volgens UNAMA zouden berichten van samenwerking tussen de Taliban en lokale zelfverklaarde IS-K-strijders verband houden met de familiebanden tussen de lokale zelfverklaarde IS-K-leider en de lokale Taliban-leider en gouverneur van het provinciale schaduwbestuur.¹⁹²

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Sar-e Pul 185 veiligheidsincidenten geteld. Het aantal burgerslachtoffers daalde in de eerste helft van 2017 met twintig procent. UNAMA registreerde voor deze periode veertig burgerslachtoffers: 22 personen overleden en achttien raakten gewond.¹⁹³

Jowzjan

De provincie wordt vooral bewoond door Oezbeken en Turkmenen. De provinciehoofdstad Shiberghan ligt op de weg van Mazar-e Sharif naar Herat. Het district Darzab in de provincie Jowzjan is strategisch gelegen bij de provincies Sar-e Pul en Faryab in het noorden van Afghanistan, niet ver van de andere Centraal-Aziatische landen.¹⁹⁴

Een factie van de IMU, die zich bij IS zou hebben aangesloten, is actief in Jowzjan. Ook vonden er in 2017 gevechten plaats tussen de IS en de Taliban. Er zouden in het voorjaar van 2017 in totaal circa vijfhonderd illegale gewapende groeperingen actief zijn geweest in Jowzjan. Eind 2016 en begin 2017 kwamen er berichten in de media dat gewapende vrouwen in de districten Darzab en Qush Tepa vochten tegen AGE's. Volgens het *Institute for the Study of War* (ISW) was de controlesituatie in maart 2017 niet veel veranderd ten opzichte van maart 2016. Khwaja Duko en het district rond de stad Shiberghan stonden in september 2017 onder overheidscontrole, de situatie zou er relatief rustig zijn geweest.¹⁹⁵

In juni 2017 claimde IS-K de controle over het district Darzab, maar overheidstroepen en de Taliban wisten de groepering uit de belangrijkste steden te verdrijven. Duizenden mensen vluchtten voor het geweld en de strenge IS-regels. De groepering bleef invloed uitoefenen op het alledaagse leven in de dorpen. Een dozijn scholen werd vernield en de groepering verbood meisjes naar school te gaan. Aan het begin van het nieuwe schooljaar, in september 2017, stuurde IS-K honderden gezinnen in Darzab dreigbrieven. Ouders mochten hun kinderen niet meer naar school laten gaan totdat de groepering nieuwe lesstof had voorbereid. Tevens moesten leraren op het platteland een deel van hun salaris aan IS-K afstaan.¹⁹⁶

In het district Qush Tepa werden in februari 2017 zes medewerkers van het International Committee of the Red Cross (ICRC) vermoord en twee medewerkers ontvoerd. De ontvoerde personeelsleden werden in september 2017 vrijgelaten. De

¹⁹² Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; HRW: *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018; AAN: *The Assault in Sayad: did Taleban and Daesh really collaborate?*, 9 augustus 2017.

¹⁹³ Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁹⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017.

¹⁹⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017.

¹⁹⁶ Gandhara: *IS Threatens Teachers And Students In Restive Afghan District*, 5 september 2017.

Taliban ontkende enige betrokkenheid bij het incident, officiële bronnen beschuldigden IS-K. Een maand eerder was een ICRC-medewerker in Kunduz een maand ontvoerd geweest en later werd nog een medewerker gedood in Mazar-e Sharif. Deze incidenten leidden ertoe dat de organisatie in oktober 2017 besloot om haar aanwezigheid in Afghanistan, met name in het noorden, te beperken. De organisatie opereert sindsdien minder buiten de stedelijke centra.¹⁹⁷

Gedurende 2016 werden de wegen tussen Jowzjan en Sar-e Pul en een deel van de weg door Balkh, Jowzjan en Faryab onveilig. Delen van de snelweg tussen Shiberghan en Mazar-e Sharif kwamen herhaaldelijk onder controle van de Taliban, zowel in 2016 als in 2017.¹⁹⁸

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden 223 veiligheidsincidenten plaats in deze provincie. UNAMA noteerde de eerste helft van 2017 zeventig burgerslachtoffers: 27 personen overleden en 43 raakten gewond. Een stijging van negentien procent in vergelijking met dezelfde periode in 2016.¹⁹⁹

Faryab

De provincie Faryab verbindt de westelijke delen van het land met het noorden en is daardoor strategisch interessant. Faryab is één van de twee provincies waar de meerderheid van de bevolking etnisch Oezbeek is. Faryab is één van de provincies waar de Taliban zich met name op richt met aanslagen en recruitering. De groepering heeft in deze provincie trainingskampen. In enkele districten zouden ook gewapende groeperingen onder de vlag van IS aanwezig zijn.²⁰⁰

In de eerste zes maanden van 2017 zouden pro-regeringstroepen zich met name in Faryab schuldig hebben gemaakt aan misbruik. Het zou daarbij onder andere zijn gegaan om buitengerechtigde moorden, ontvoeringen, bedreiging, intimidatie en lukraak geweld tegen burgers.²⁰¹

Faryab is één van meest betwiste noordwestelijke provincies. Tussen november 2016 en juli 2017 vonden in Faryab gevechten plaats, waarbij meerdere soldaten om het leven kwamen. Het lukte de opstandelingen tijdelijk controle te krijgen over het districtscentrum Ghormach.²⁰²

De Taliban claimde in maart 2017 tachtig procent of meer te controleren van de districten Qaysar, Almar, Lolash (Kohistan), Pashtun Kowt, Jumma Bazaar (Khwaja Sabz Posh), Shirin Tagab en Dawlatabad. De pro-regeringstroepen heersten in de districtscentra en enkele kilometers daarbuiten. Het zou moeilijk vast te stellen zijn hoeveel gebied beide partijen precies controleren in Faryab. De veiligheidssituatie rond de Maymana-snelweg verslechterde in februari 2017 toen AGE's meerdere dorpen wisten te veroveren. UNOCHA noemde de weg van de hoofdstad Maymana naar de aangrenzende provincie Badghis een uitdaging, onder andere wegens voortdurende gevechten en mijnen langs de weg.²⁰³

Tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 werden in Faryab 1.256 veiligheidsincidenten geregistreerd. Het aantal burgerslachtoffers steeg met vijf

¹⁹⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonene i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017; vertrouwelijke bron, 28 februari 2018.

¹⁹⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

¹⁹⁹ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁰⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁰¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁰² UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/392-S/2017/783, 15 september 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

²⁰³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017.

procent in de eerste helft van 2017, vergeleken met dezelfde periode in 2016. 61 personen werden gedood en 228 raakten gewond. Faryab was één van de tien provincies met de meeste burgerslachtoffers.

2.4.2

Zuid (Helmand, Kandahar, Uruzgan, Nimroz, Zabul)

Zestig procent van de landelijke papaverteelt vindt plaats in deze regio. De Taliban heeft hier de meeste invloed en het grootste aantal districten onder controle. Dit geldt met name voor Helmand in het noordoosten, Kandahar in het noordwesten, het grensgebied tussen Helmand en Kandahar, de provincie Uruzgan, en Zabul in het noordwesten. Er vond in 2017 veel conflictgerelateerd geweld plaats in het midden van Helmand, het noorden van Kandahar en in Uruzgan. De hoofdsteden van de provincies Helmand en Uruzgan stonden onder grote druk van de opstandelingen, evenals in 2016, maar de ANDSF slaagden erin om de aanvallen van AGE's af te slaan. De Afghaanse en internationale strijdkrachten voerden het aantal luchtaanvallen op. Met name in het zuiden van het land plaatsten AGE's *Pressure Plate Improvised Explosive Devices* (PPIED's) langs wegen die zowel door de ANDSF als door burgers werden gebruikt. De helft van de slachtoffers, veroorzaakt door PPIED's, bevond zich in de provincies Helmand, Kandahar en Uruzgan.²⁰⁴

Helmand

Helmand is de provincie waar de meeste papaver wordt verbouwd en het centrum van de opstandelingen, smokkel en opiumproductie. In 2017 steeg de papaverteelt met 79% in Helmand.²⁰⁵

De veiligheidssituatie in Helmand verbeterde in 2017 in vergelijking met 2016 en de Taliban werd teruggedrongen.²⁰⁶

UNOCHA stelde dat in het eerste halfjaar van 2017 het conflict het hevigst was in onder andere de districten Nad Ali, Marjah, Lashkar Gah en Sangin. Het conflict was hevig in alle districten behalve Washir, Baghran, Naw Zad en Musa Qala, aldus UNOCHA. De organisatie neemt daarbij als graadmeter het aantal burgerslachtoffers, veiligheidsincidenten, en ontheemden afkomstig uit het desbetreffende gebied. Veel districten in Helmand zouden volgens OCHA ontoegankelijk zijn voor (inter-)nationale organisaties.²⁰⁷

Een aantal districten in Helmand werd in 2017 door de regeringsstroepen heroverd. Er zouden daarbij tweemaal zoveel slachtoffers aan de Taliban-zijde zijn gevallen dan bij de ANDSF.²⁰⁸ Het district Nawayi Barakzai werd fel betwist. In oktober 2016 nam de Taliban de controle over tot medio juli 2017, toen overheidstroepen het districtcentrum heroverden. Maar ook nadien vonden er heftige gevechten plaats.²⁰⁹

De Taliban heeft al jaren een bolwerk in het gebied van Qalayi Gaz bij Gereshk, en zou daar tevens over een aantal trainingskampen voor elitetroepen beschikken. Sangin viel uiteindelijk in maart 2017 in handen van de Taliban en was in de herfst van 2017 nog onder controle van de opstandelingen. In september 2017 zou meer dan de helft van de districten betwist zijn geweest. De noordelijke en zuidelijke

²⁰⁴ UNAMA: *Annual protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018; UNODC: *Afghanistan Opium Survey 2017*, november 2017.

²⁰⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; UNODC: *Afghanistan Opium Survey 2017*, november 2017.

²⁰⁶ Vertrouwelijke bron, 2 januari 2018.

²⁰⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁰⁸ Vertrouwelijke bron, 17 oktober 2017.

²⁰⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/392-S/2017/783, 15 september 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

districten Dishu, Rig, Naw Zad, Musa Qala en Baghran waren onder controle van de Taliban. Grote delen van de provincie zouden begin 2018 nog steeds onder controle van de Taliban zijn. In februari 2018 doodde een infiltrant van de Taliban zestien militieleden die voor de overheid streden. De aanslag vond plaats bij een controlepost in the district Gereshk.²¹⁰

De controle over de hoofdweg naar Lashkar Gah wisselde meermaals tussen de regeringsstroepen en de Taliban. De opstandelingen hadden maandenlang de controle over de weg van Lashkar Gah naar Nad Ali en Marjah, totdat regeringstroepen in het voorjaar van 2017 de macht heroverden. De frontlinie was echter slechts enkele honderd meters van de weg verwijderd.²¹¹

Sinds 2017 zou Musa Qala, een strategisch belangrijk gebied evenals Sangin, in feite de hoofdstad van de Taliban in Helmand zijn. Een BBC-journalist, die Musa Qala in mei 2017 bezocht, berichtte dat de Taliban het gebruik van mobiele telefoons en internet had verboden om religieuze en veiligheidsredenen. Meisjes ouder dan twaalf jaar zouden niet naar school mogen. De Taliban zou echter soepelere regels hanteren in Musa Qala en in Sangin dan in andere regio's waar de groepering overheerst.²¹²

De provincie telde 2.258 veiligheidsincidenten tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017. UNAMA registreerde in de eerste helft van 2017 532 burgerslachtoffers, van wie 238 personen overleden en 294 gewond raakten. Dit is een toename van vijf procent vergeleken met dezelfde periode in 2016. Helmand had na Kaboel het hoogste aantal burgerslachtoffers. De belangrijkste oorzaak hiervoor waren grondgevechten. Tussen 1 maart en 31 mei 2017 nam echter het aantal luchtaanvallen aanzienlijk toe. Helmand had van alle 34 provincies het grootste aantal burgerslachtoffers door luchtaanvallen van de coalitie. Dit werd vooral veroorzaakt door drie luchtaanvallen op de regio Sangin. De luchtaanvallen vonden plaats van 9 tot 11 februari 2017 en hadden 26 burgerslachtoffers tot gevolg.²¹³

Kandahar

Vanuit Kandahar is de Taliban ooit begonnen. De provincie is strategisch gezien nog steeds belangrijk voor zowel de opstandelingen als de overheid. Hoewel het hoofd van de politie, generaal Abdul Raziq er de afgelopen jaren in slaagde het geweld in de stad Kandahar en omgeving aanzienlijk te verminderen, werd de veiligheidssituatie op het platteland steeds instabieler. Rivaliteit over de wegen die de hoofdstad verbinden met gebieden waar papaver wordt verbouwd, zorgden voor veel geweld in het gebied ten westen van de stad Kandahar.²¹⁴ De veiligheidssituatie in de stad Kandahar zou sterk verbeterd zijn en was relatief goed. Er zouden echter vaak doelgerichte aanslagen plaatsvinden. Onder de slachtoffers waren vrouwelijke werknemers van een beveiligingsbedrijf, een adviseur van de gouverneur en een godsdienstgeleerde.²¹⁵

Begin 2017 vond een aanslag plaats waarbij de gouverneur van Kandahar zwaar gewond raakte en de plaatsvervangend gouverneur en vijf buitenlandse diplomaten om het leven kwamen. In mei en juli 2017 viel de Taliban diverse militaire bases en controleposten aan. Op 19 oktober 2017 pleegde de Taliban een aanslag op een

²¹⁰ Al Jazeera: *Taliban infiltrator kills 16 Afghan militia fighters*, 12 februari 2018; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹⁵ Vertrouwelijke bron, 6 april 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

legerbasis in de provincie Kandahar. Negen soldaten raakten daarbij gewond en 43 werden gedood.²¹⁶

In april en mei 2017 vielen (burger-)slachtoffers doordat over de grens, in Pakistan, raketten en mortieren werden afgevuurd naar het district Spin Boldak.²¹⁷

In september 2017 waren de districten Registan en Shorabak in handen van de Taliban. De controle over Maywand, Ghorak, Khakrez, Shah Wali Kowt, Arghistan en Maruf werd betwist. Maar eind 2017 werd Ghorak heroverd door de ANDSF, nadat het sinds november 2016 in handen van de Taliban was geweest.²¹⁸

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in deze provincie 1.762 veiligheidsincidenten plaats. UNOCHA beschouwde de provincie in het eerste kwartaal van 2017 als een gebied waar zeer intensief gevochten werd en een grote concentratie van veiligheidsincidenten plaatsvond. Voor de eerste zes maanden van 2017 classificeerde de organisatie het conflict als zeer ernstig in de districten Maywand, Khakrez, Shah Wali Kowt en Maruf. De classificatie baseert zich op het aantal incidenten, burgerslachtoffers en ontheemden afkomstig uit dit gebied.²¹⁹

Uruzgan

Uruzgan blijft de provincie waar de veiligheid het meest instabiel is. Er is een breder draagvlak voor de Taliban dan elders in het land. Dit zou deels te verklaren zijn door een zwakke lokale overheid, die te weinig capaciteit heeft om voor de veiligheid te zorgen. Maar ook tribale spanningen en goede propaganda van de Taliban zouden oorzaken zijn. De lokale Taliban zou bij grote offensieven versterkt worden door de Taliban uit de omliggende provincies en Pakistan.²²⁰

De veilige zone rondom de provinciehoofdstad Tarin Kowt werd in 2017 vergroot en de situatie in de districtshoofdstad Chora verbeterde. De Taliban probeerde Chora eind 2017 tevergeefs in te nemen en zou daarbij grote verliezen hebben geleden. Tarin Kowt was één van de provinciehoofdsteden in het land die de meeste druk van de Taliban ervaarde. Zowel in 2016 als in 2017 vonden zware gevechten plaats langs de snelweg van Tarin Kowt naar Kandahar. De Taliban oefende grote druk uit op het noordelijke deel van de snelweg tussen Uruzgan en Kandahar en richtte controleposten op langs de weg. Tussen september 2016 en februari 2017 toen de gevechten het hevigst waren, zou de snelweg voor verkeer dicht zijn geweest. In november 2016 zouden alle andere wegen die van de districten naar Tarin Kowt leiden, in handen van de Taliban zijn geweest. UNOCHA classificeerde het conflict voor de eerste helft van 2017 in heel Uruzgan als zeer ernstig. Als gevolg van het conflict waren de meeste gezondheidscentra in deze provincie gesloten, evenals ongeveer tachtig scholen. Alle districten in Uruzgan worden betwist tussen de Taliban en de overheidstroepen. In Shahid Hassas is slechts het districtscentrum onder overheidscontrole. Het district Khas zou sinds mei 2015 vrijwel geheel in handen van de Taliban zijn.²²¹

Van 1 september 2016 tot 31 mei 2017 werden in Uruzgan 460 veiligheidsincidenten genoteerd. UNAMA registreerde in de eerste helft van 2017 in deze provincie 312 burgerslachtoffers, onder wie 39 personen die overleden en 273 mensen die gewond

²¹⁶ Security Council Report: *December 2017 Monthly Forecast Asia Afghanistan*.

²¹⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²¹⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; SIGAR: *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 januari 2018.

²¹⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²⁰ Vertrouwelijke bronnen, 6 april 2017, 17 oktober 2017 en 2 januari 2018; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²¹ Vertrouwelijke bronnen, 17 oktober 2017 en 2 januari 2018; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

raakten. Ten opzichte van dezelfde periode in 2016 betekent dit een daling van zestien procent. Doordat de eerste zes maanden van 2017 in Uruzgan geen groot militair offensief plaatsvond vielen er minder burgerslachtoffers.²²²

Nimroz

De provincie Nimroz grenst aan Pakistan en Iran en ligt aan de doorvoerroute voor drugs naar Pakistan. De grenzen zijn onbeveiligd, de provincie heeft een groot aandeel in de papaverteelt en is een middelpunt van de drugssmokkel. Er heerst wetteloosheid en de veiligheidsincidenten hebben vooral betrekking op criminele netwerken en de smokkel. Doordat de afgelegen provincie geen prioriteit is voor de overheid, zijn de autoriteiten hier zwak vertegenwoordigd en hebben zij weinig gezag in de hoofdstad Zaranj, laat staan daarbuiten. De Taliban zou behalve Zaranj en de andere districtscentra, Nimroz in handen hebben. Het district Khash Rod is één van de gebieden in het zuiden van het land waar de strijd het heftigst woedde. Sinds juli 2017 zou de Taliban voertuigen en passagiers op de weg van Zaranj naar Dilaram controleren om zo personen die voor de overheid werken, op te sporen.²²³

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden er 113 veiligheidsincidenten geregistreerd. Van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2017 werden 43 burgerslachtoffers genoteerd. Zestien procent minder dan in dezelfde periode in 2016.²²⁴

Zabul

In de provincie Zabul zouden zich in 2017 meerdere terroristische organisaties bevonden hebben. In het district Kakar zou IS-K actief zijn. De districten Kakar en Arghandab waren in 2017 in handen van de Taliban. De districten Day Chopan, Atghar en Tarnak wa Jaldak waren eveneens onder controle van de Taliban, afgezien van de districtscentra. Bij acties van de ALP in Siorai kwamen in 2017 burgers om. De ALP zou er eveneens burgers mishandeld hebben.

UNOCHA beschouwde de districten Arghandab, Shahjoy en Shomalzay in de eerste helft van 2017 als gebieden waar veel zware gevechten plaatsvonden. Volgens de organisatie waren veel districten in Zabel ontoegankelijk voor de overheid en (inter-) nationale organisaties. Shahjoy was één van de gebieden in Afghanistan waar het conflict het hevigst woedde in 2017. In juli 2017 zouden zeventien dorpen in Shahjoy heroverd zijn op de Taliban, in een operatie genaamd 'Khaled'.²²⁵

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Zabul 255 veiligheidsincidenten geteld. Er werden 135 burgerslachtoffers geregistreerd in de eerste helft van 2017: 50 personen overleden en 85 raakten gewond.²²⁶

2.4.3

Oost (Nuristan, Kunar, Laghman, Nangarhar, Logar, Paktia, Khost, Paktika)

De opstandelingen in deze regio waren gefragmenteerd, waardoor het conflict hier wisselvallig en onoverzichtelijk verliep. De Taliban was de grootste opstandelingengroep en voerde de boventoon. IS-K was eveneens aanwezig en actief in delen van de regio. Deze groepering stond echter zelf van verschillende kanten onder grote druk, ook van de Taliban. Bovendien waren in deze regio internationale troepen, zoals de Pakistaanse, aanwezig. In 2017 waren de internationale troepen, met name de Amerikaanse, weer actief betrokken bij het conflict, dat zich kenmerkte door een toenemend aantal luchtaanvallen.²²⁷

²²² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²²⁷ Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonen i den østlige regionen*, 2 oktober 2017.

Een EASO-rapport stelt dat de hele oostelijke regio een bolwerk was van de *Hezb-e Islami Afghanistan* (HIA²²⁸). Zie ook hieronder bij Nangarhar.²²⁹

In grote delen van de regio, zoals in de provincie Nuristan, één van de meest onbegaanbare provincies, zijn de autoriteiten slechts formeel en zwak vertegenwoordigd, en controleert de Taliban grote gebieden. Andere delen van de regio, zoals de hoofdweg door de provincie Nangarhar en de stad Jalalabad, worden door de Afghaanse autoriteiten en veiligheidstroepen met voorrang verdedigd. AGE's zijn echter aanwezig langs alle belangrijke bevoorradingsroutes naar Nuristan. Grote delen van de regio werden betwist, zodat er veel gevechten wordt en veel veiligheidsincidenten plaatsvinden. De oostelijke grens met Pakistan is poreus, hetgeen opstandelingen de mogelijkheid biedt tot een veilig onderkomen in het buurland.²³⁰

Nuristan

Eind 2016 en begin 2017 vonden diverse veiligheidsincidenten plaats in het district Duab. Lokale autoriteiten meldden in januari 2017 dat een belegering van Duab door de Taliban na veertig dagen was opgeheven.²³¹

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Nuristan 106 veiligheidsincidenten geregistreerd. Het is echter mogelijk dat het cijfer in werkelijkheid hoger ligt. Informatie is slechts beperkt toegankelijk en een internationale gemeenschap of overheidstroepen zijn nauwelijks aanwezig. De eerste helft van 2017 werden vijftien burgerslachtoffers genoteerd, van wie drie overleden en twaalf gewond raakten.²³²

Kunar

In de provincie Kunar bleef de veiligheidssituatie instabiel. Er zijn talrijke (terroristische) groeperingen actief, zoals IS, Al Qaida, Lashkar-e Taiba, de Taliban, Tehrik-e Taliban Pakistan (TTP), Hezb-e Islami en lokale Salafistische groeperingen. IS-K versterkte zijn positie in Kunar, waarop de internationale en overheidstroepen tussen maart en juli 2017 veertien luchtaanvallen op de groepering uitvoerden. Tevens vonden grondgevechten tegen IS-K plaats. Daarbij zouden honderden IS-K-strijders en verschillende bevelhebbers gedood zijn. Daarnaast voerden opstandelingen vanuit Pakistan regelmatig verrassingsaanvallen uit, waarna zij terugvluchtten naar Pakistan. Ook vonden er bombardementen vanuit Pakistan plaats, met als doelwit de TTP. De aanwezigheid van illegale gewapende groeperingen, een zwak bestuur en een beperkte aanwezigheid van ANDSF-troepen in de afgelegen gebieden droegen bij aan een slechte veiligheidssituatie. Met name in de districten langs de grens vonden veiligheidsincidenten plaats. Het district Chapadara was september 2017 in handen van de Taliban.²³³

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in totaal 1.808 veiligheidsincidenten plaats. De eerste zes maanden van 2017 werden honderd burgerslachtoffers geregistreerd: 34 mensen overleden en 66 raakten gewond. Een daling van 47% ten opzichte van dezelfde periode in 2016.²³⁴

²²⁸ NB: HIA is een politieke partij die in 2004 door voormalige HIG-bevelhebbers werd opgericht. HIA stelt alle wapens aan de overheid te hebben overgedragen en geen banden met HIG te hebben. Het is onduidelijk in welke verhouding HIA en Hekmatyar tot elkaar staan: ISW: *Hizb-I-Islami Gulbuddin (HIG)*, ongedateerd: www.understandingwar.org geraadpleegd 16 mei 2018.

²²⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³⁰ Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den østlige regionen*, 2 oktober 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

Laghman

In de provincie Laghman heeft de Taliban grote invloed, evenals in de provincies Kunar, Nuristan en Nangarhar. De districten Alingar en Alishang in Laghman werden sinds september 2017 betwist. Begin maart 2017 streden AGE's twee dagen om de stad Mehtarlam, uiteindelijk werden zij door overheidstroepen teruggedrongen. Begin november raakte de gouverneur van het district Batikot in de oostelijke provincie Laghman gewond bij een bomaanslag.

Van 1 september tot en met 31 mei 2017 vonden 1.226 veiligheidsincidenten plaats in Laghman.

UNAMA registreerde voor de eerste helft van 2017 210 burgerslachtoffers, van wie 53 mensen overleden en 157 gewond raakten. Een stijging van 58% tegenover dezelfde tijdspanne een jaar eerder.²³⁵

Nangarhar

Nangarhar grenst in het oosten en zuiden aan Pakistan. Veel van de terugkeerders uit Pakistan vestigden zich in 2016 in deze provincie, waardoor één op de vijf inwoners een terugkeerder was. Overheidsdiensten zoals onderwijs en gezondheidszorg stonden hierdoor onder grote druk. De provincie, in feite de hele oostelijke regio, was een bolwerk van de *Hezb-e Islami Afghanistan* (HIA). Na het vredesakkoord uit 2016 tussen vertegenwoordigers van de Afghaanse overheid en Hekmatyar vestigden meerdere kaderleden van de HIA zich eind 2016 vanuit Pakistan in Nangarhar. Zie ook 1.1 politieke ontwikkelingen.²³⁶

Nangarhar vormde een centrum van IS-K-activiteiten, mede door de nabijheid van de tribale gebieden in Pakistan, waar vandaan de IS-K-leiders afkomstig zijn. In maart 2017 had IS-K de controle over de districten Achin, Kowt en Nazyan in het zuidoosten en Deh Bala in het zuidwesten van de provincie. In april 2017 begonnen VS- en overheidstroepen het offensief 'Operatie Hamza', waarbij zij zware aanslagen pleegden op IS-K in Nangarhar en Kunar. Daarbij werd ook een *Massive Ordinance Air Blast* (MOAB) -bom²³⁷ gedropt op een tunnelcomplex van IS-K in het district Achin. Hoewel de VS stelden honderden IS-K-strijders te hebben gedood tijdens deze operatie, zou IS-K in de districten Achin en Deh Bala nog steeds steviger verankerd zijn dan in andere delen van Afghanistan.²³⁸

Begin 2018 vond een aanslag plaats op de niet-gouvernementele organisatie (ngo) Save the Children in de provinciehoofdstad Jalalabad. Zes mensen overleden hierdoor. IS-K eiste de verantwoordelijkheid op voor de aanslag. Save the Children besloot haar activiteiten in Afghanistan tijdelijk te staken.²³⁹

De Taliban is ook in Nangarhar actief. De Peshawar Shura Taliban zou in 2017 het gezag over Nangarhar hebben geclaimd. Tegelijkertijd zou de Noordelijke Shura zijn activiteiten in Nangarhar hebben uitgebreid.²⁴⁰

²³⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 7 november 2016.

²³⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²³⁷ MOAB is de zwaarste conventionele bom waarover de VS beschikken.

²³⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; The New York Times: *U.S. Drops 'Mother of All Bombs' on ISIS Caves in Afghanistan*, 13 april 2017.

²³⁹ The Economist: *A spate of attacks in the Afghan capital rattles the government: The Afghan conflict*, 3 februari 2018; IRIN: *Afghan attacks force aid rethink, leave local NGOs more exposed*, 8 februari 2018; BBC News: *Afghanistan attack: Save the Children suspends programmes*, 24 januari 2018: irinnews.org, geraadpleegd 23 februari 2018.

²⁴⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017. NB: De Peshawar Shura Taliban erkent de Taliban shura, de Quetta Shura. De Noordelijke Shura erkent de Quetta Shura met haar schaduwoverheid en rechtbanken niet.

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Nangarhar 2.393 veiligheidsincidenten geregistreerd. De eerste zes maanden van 2017 bedroeg het aantal burgerslachtoffers 377, van wie 132 personen overleden en 245 gewond raakten. Een afname van zeven procent vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder. Onder de incidenten waren ook meerdere luchtaanvallen. In augustus 2017 stelden de VS-troepenmacht en het Afghaanse ministerie van Defensie bij een luchtaanval uitsluitend leden van AGE's te hebben gedood. Lokale autoriteiten van het district Deh Balah daarentegen maakten melding van tenminste zestien burgerslachtoffers.²⁴¹

Logar

De provincie Logar vormt een doorgangsroute voor opstandelingen tussen Pakistan en Kaboel, en had een hachelijke veiligheidssituatie. De Taliban was hier sterk vertegenwoordigd gedurende de verslagperiode. Lokale autoriteiten stelden in juni 2017 dat de Taliban meer dan de helft van Logar controleerden. De districten Kharwar, Charkh en Azra waren in de tweede helft van 2017 bijna geheel in handen van de opstandelingen. Ook zouden de opstandelingen controleposten hebben opgericht langs de snelweg van Kaboel naar Gardez om voertuigen en personen te kunnen controleren. De vier districtswegen in Azra zijn reeds jaren afgesloten voor verkeer. De veiligheidssituatie zou zijn verslechterd in 2017.²⁴²

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Logar 215 veiligheidsincidenten geregistreerd. Het aantal burgerslachtoffers in de eerste helft van 2017 bedroeg zestig, van wie 27 personen overleden en 33 gewond raakten. Een afname van 54% ten opzichte van dezelfde periode in 2016.²⁴³

Paktia

Op 17 oktober 2017 werden meer dan zeventig mensen gedood door aanslagen van de Taliban in de provincies Paktia en Ghazni. De Taliban paste daarbij de tactiek toe om eerst een zelfmoordaanslag uit te voeren en daarna doelwitten gewapend aan te vallen. In Paktia was een regionale politiepost het doelwit. Daarbij werden tientallen agenten gedood en raakten meer dan veertig politieagenten gewond. Tegelijkertijd werden twintig burgers gedood en raakten 130 burgers gewond. In Ghazni overleden 25 politieagenten en tien agenten raakten gewond. In het voorjaar en de zomer van 2017 vonden in de hoofdstad van Paktia, Gardez, meerdere high profile aanslagen plaats. Het district Jani Khel werd hevig betwist en kwam tijdelijk in handen van de opstandelingen. De controle wisselde drie keer tussen juli en september 2017. Het district is voor de Taliban mede van belang omdat het logistieke bases van het Haqqani-netwerk in Pakistan verbindt met gebieden in Afghanistan die al in handen van de Taliban zijn.²⁴⁴

Tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 werden in de provincie Paktia 345 veiligheidsincidenten geregistreerd. Het aantal burgerslachtoffers in de eerste helft van 2017 bedroeg 160, van wie 47 overleden en 113 gewond raakten. Ten opzichte van dezelfde periode in 2016 is dit een stijging van 167%.²⁴⁵

Khost

²⁴¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴⁴ Security Council Report: *December 2017 Monthly Forecast Asia Afghanistan*; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

²⁴⁵ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

Khost, met een poreuze grens van 185 kilometer met de tribale gebieden in Pakistan, is van groot strategisch belang doordat veel opstandelingen een veilig onderkomen hebben gevonden over de grens, in Pakistan. Van de opstandelingen domineert het Haqqani-netwerk in deze provincie. In Khost zijn tevens opstandelingen actief die geassocieerd worden met Al Qaida. September 2017 was het district Qalander geheel onder controle van de Taliban. De districten Terezaï, Tani en Gurbuz hadden een zwakke overheidspresentie.²⁴⁶

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden 483 veiligheidsincidenten geregistreerd in de provincie Khost. Het aantal burgerslachtoffers bedroeg 104 (22 overleden, 82 gewond). Een toename van 58% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.

Paktika

De provincie Paktika heeft een grens van meer dan driehonderd kilometer met Pakistan. In de provincie vonden gevechten plaats tussen AGE's, met name de Taliban en het Haqqani-netwerk, en de veiligheidstroepen. In de meeste districten hadden AGE's een parallel overheidsbestuur opgezet. Door intimidatie ontmoedigen zij burgers om overheidsinstanties in districtscentra en op provinciaal niveau te bezoeken in de provinciehoofdstad Sharana. In Paktika vonden veel schermutselingen plaats tussen de ANDSF en opstandelingen vanuit Pakistan. Sinds september 2017 waren enkele grensgevechten tussen Afghaanse en Pakistaanse troepen. Het Haqqani-netwerk was nog steeds actief in deze provincie. In november 2016 waren er berichten van bewoners die stelden dat de Taliban op de snelwegen voertuigen en passagiers controleerde. De opstandelingen zouden op de snelweg van Paktika naar Ghazni en van Paktika naar Paktia op zoek zijn geweest naar overheidspersoneel. Volgens de bewoners waren de snelwegen in Paktika onveilig geworden. Taliban-strijders doorzochten dagelijks voertuigen, haalden eventueel aanwezige overheidsambtenaren uit hun auto's en doodden hen. Het zou moeilijk zijn geweest over de weg naar Paktika te reizen vanwege de Taliban-dreiging.²⁴⁷

Van 1 september 2016 tot en met 31 augustus 2017 werden in Paktika 377 veiligheidsincidenten genoteerd. Volgens UNAMA vielen er in het eerste halfjaar van 2017 88 burgerslachtoffers, waarvan 43 personen overleden en 45 gewond raakten. Een vermindering van negen procent in verhouding tot dezelfde periode een jaar eerder.²⁴⁸

2.4.4

West (Badghis, Herat, Ghor, Farah)

Deze regio bleef lang verstoken van het conflict doch na het vertrek van de *International Security Assistance Force* (ISAF)²⁴⁹ werden de opstandelingen hier actiever, in 2017 meer dan de afgelopen vijf jaar het geval was.²⁵⁰ De Taliban voerde in deze regio de boventoon onder de opstandelingen en was met name actief in de provincie Farah.

Badghis

In de zomer van 2017 hadden AGE's 85% van de provincie Badghis in handen. De districtscentra waren in handen van de regeringstroepen maar de omgeving was vrijwel geheel onder controle van opstandelingen. De provincie is van strategisch belang voor AGE's, mede vanwege het wegennet naar Turkmenistan, de nabijheid

²⁴⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁴⁹ ISAF was een stationering van militaire NAVO-eenheden in Afghanistan van 2001 tot en met 2014.

²⁵⁰ Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den vestlige regionen*, 12 december 2017.

van opstandelingenbases in de buurtprovincie Faryab, en de papaverteelt. De gevechten in deze provincie laaien doorgaans op aan het einde van de papaveroogst. Met name militaire doelen, overheidsgebouwen en controleposten langs de wegen zouden een potentieel doelwit zijn geweest voor AGE's. Evenals het gebied rond de weg naar Turkmenistan en de weg tussen de provinciehoofdstad Qala-e Naw en Maymana in Faryab.²⁵¹

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in Badghis 360 veiligheidsincidenten plaats. In de eerste helft van 2017 registreerde UNAMA hier 67 burgerslachtoffers, waarvan negentien personen overleden en 48 mensen gewond raakten. Een toename van zestien procent vergeleken met dezelfde periode in 2016. Met name grondgevechten en doelgerichte aanslagen veroorzaakten burgerslachtoffers.²⁵²

Herat

Eind 2016 was de situatie zowel in het district als de stad Herat relatief rustig. Begin 2017 verslechterde de veiligheidssituatie in de provincie. In meerdere districten zouden hevige gevechten tussen overheidstroepen en opstandelingen, met name de Taliban, hebben plaatsgevonden, maar ook tussen rivaliserende facties van de Taliban.²⁵³ De veiligheid in deze regio stond in 2017 ook onder druk door criminaliteit, waardoor bewoners werden geconfronteerd met moorden, ontvoeringen, diefstal en aan drugshandel gerelateerde activiteiten. De hoofdweg van het vliegveld naar de stad Herat leidt door de districten Injeel en Guzara, die medio 2017 onveilig zouden zijn geweest.²⁵⁴

Tegen 2017 waren er berichten over de aanwezigheid van IS-K in de westelijke regio. Met name in de provincies Ghor en Herat zouden veiligheidsincidenten hebben plaatsgevonden, waarbij IS-K betrokken zou zijn geweest. In de stad Herat vonden in 2017 vijf aanslagen op sjiitische moskeeën en één aanslag op een soennitische moskee plaats.²⁵⁵

De provincie Herat werd geconfronteerd met 730 veiligheidsincidenten tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017. Een jaar eerder bedroeg dit aantal 496. In de eerste helft van 2017 bedroeg het aantal burgerslachtoffers 215, 107 personen werden gedood en 108 raakten gewond.²⁵⁶

Ghor

De provincie Ghor bestaat voor negentig procent uit bergen en kleine, afgelegen dorpen die in de winter vaak geïsoleerd zijn van de buitenwereld omdat de straten dan onbegaanbaar zijn voor het verkeer. Ghor is één van de minst ontwikkelde provincies in Afghanistan. De bevolking bestaat voor ongeveer tachtig procent uit Tadjieken. De overheid was zwak vertegenwoordigd in Ghor en in 2017 volgde een golf van Taliban-aanslagen. Zo werd op 20 oktober 2017 een aanslag gepleegd op een soennitische moskee in de provincie Ghor, daarbij kwamen dertig mensen om het leven en tientallen mensen raakten gewond.²⁵⁷

²⁵¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁵² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁵³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁵⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den vestlige regionen*, 12 december 2017.

²⁵⁵ Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den vestlige regionen*, 12 december 2017.

²⁵⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Security Situation*, november 2016.

²⁵⁷ Security Council Report: *December 2017 Monthly Forecast Asia Afghanistan*; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

Doordat er veel opium wordt geproduceerd, is Ghor een belangrijk doorvoergebied tussen Faryab en Helmand. De provincie kent veel rivaliteit tussen de diverse stammen, de conflicten tussen hen namen de laatste jaren toe. Daardoor vielen tientallen doden en raakten honderden mensen ontheemd.²⁵⁸

IS-K zou in de Murghab Vallei van het district Firozkoh in 2017 jonge rekruten hebben opgeleid en getracht hebben er een bolwerk te vestigen.²⁵⁹

Volgens de Taliban zelf controleerden zij in het voorjaar van 2017 het overgrote deel van de districten Charsada, Dawlatyar, Taywara, Saghar, Tulak, Shahrak en Du Layna. De ANDSF slaagden er echter in Taywara binnen een week te heroveren. De opstandelingen zouden in de zomer van 2017 controleposten hebben geplaatst langs de belangrijkste snelweg door Ghor om reizigers af te kunnen persen. De Taliban zou in september 2017 vrij actief zijn geweest in met name de districten die grenzen aan de provincies Helmand, Farah, Badghis, Fary(a)b en Uruzgan. De opstandelingen, die een bolwerk hebben in het gebied bij Kakori, zouden diezelfde maand het overgrote deel van het district Pasaband hebben gecontroleerd.²⁶⁰

In de provincie Ghor vonden 162 veiligheidsincidenten plaats tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017. Er vielen twintig burgerslachtoffers in de eerste helft van 2017. Tien personen overleden en tien personen raakten gewond. Dit betekent een stijging van 67% ten opzichte van dezelfde periode in 2016. Er vonden in 2017 ontvoeringen door AGE's plaats, zo ook van Hazara, deze werden ongedeedd weer vrijgelaten.²⁶¹

Farah

Farah grenst aan Iran, waardoor de provincie voor AGE's en criminele groeperingen van strategisch belang is. De Secretaris-Generaal van de VN stelde in juni 2017 dat Farah één van de provincies was waarop de aanslagen van de Taliban zich met name concentreerden. Nadat de Taliban in oktober 2016 de provinciehoofdstad Farah had aangevallen, bleven de opstandelingen de stad onder druk zetten. De NAVO breidde derhalve in januari 2017 en in juli 2017 haar trainingsactiviteiten in deze provincie uit ter ondersteuning van de Afghaanse strijdkrachten. Ook voerden de ANDSF in 2017 meer luchtaanvallen uit dan voorheen. Door de aanhoudende druk van de Taliban, de grondgevechten tussen de ANDSF en de AGE's en de luchtaanvallen behoorde de provincie in de eerste helft van 2017 tot de vijf provincies in het land met de meeste burgerslachtoffers.²⁶²

Van 1 september 2016 tot 31 mei 2017 werden in de provincie Farah 484 veiligheidsincidenten geregistreerd. Het aantal burgerslachtoffers bedroeg in de eerste helft van 2017 73 doden en 108 gewonden, een toename van 33% vergeleken met dezelfde periode in 2016. Grondgevechten veroorzaakten de meeste burgerslachtoffers.²⁶³

Medio mei 2018 trachtte de Taliban de provinciehoofdstad Farah van de gelijknamige provincie te veroveren. Afghaanse veiligheidstroepen en door de VS

²⁵⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁵⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁶⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/392-S/2017/783, 15 september 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

²⁶¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁶² Landinfo: *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonene i den vestlige regionen*, 12 december 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁶³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

uitgevoerde luchtaanvallen verdreven de opstandelingen uit de stad. Bij de gevechten vielen slachtoffers onder de militairen, burgers en de Taliban.²⁶⁴

2.4.5

Centraal (Bamyan, Daikundi, Pansjir, Ghazni, Parwan, Kapisa, (Maydan) Wardak, Kaboel)

De centrale regio is complex als het gaat om de bevolkingssamenstelling, geografie en manier waarop het conflict zich ontwikkelt. In delen van de regio is de aanwezigheid en invloed van de Taliban substantieel. Ook in deze regio ondersteunden VS-troepen actief de Afgaanse strijdkrachten. Zo voerden zij in 2017 een reeks luchtaanvallen uit, gericht tegen leiders en andere sleutelfiguren van de Taliban. Meerdere seniore bevelhebbers en leiders uit het schaduwbestuur van de Taliban werden gedood. Er zouden echter ook luchtaanvallen hebben plaatsgevonden waarbij burgerslachtoffers vielen.²⁶⁵

Het aantal burgerslachtoffers in deze regio was relatief laag. Maar de wegen naar en van de regio, waaronder de weg van Bamyan naar Kaboel en van Bamyan naar Mazar-e Sharif, waren bijzonder onveilig. Het merendeel van de geregistreerde veiligheidsincidenten in de regio speelde zich af langs dit wegennet. De afgelopen twee jaren zouden in het bijzonder ontheemden uit de noordoostelijke provincies naar Centraal zijn gekomen.²⁶⁶

Bamyan

Bamyan is een relatief veilige provincie, waar voornamelijk Hazara's wonen. Het overgrote deel van de bevolking leeft van de landbouw. In het district Bala Murghab waren circa twintig groeperingen aanwezig, waaronder een klein contingent IS-militanten en IMU-leden. Het district zou een toevluchtsoord voor de Taliban zijn geweest in de zomer van 2017.²⁶⁷

In de eerste helft van 2017 noteerde UNAMA één burgerslachtoffer in deze provincie. Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden er 111 veiligheidsincidenten plaats.²⁶⁸

Daikundi

De provincie Daikundi bestaat voor tachtig procent uit bergen en is grotendeels ontoegankelijk.²⁶⁹

In deze provincie vonden 153 veiligheidsincidenten plaats tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 volgens tellingen van UNAMA. Het aantal burgerslachtoffers steeg in vergelijking met 2016 door aanslagen uitgevoerd door AGE's. Zeven personen werden gedood en veertien raakten gewond in de eerste helft van 2017.²⁷⁰

Pansjir

De bevolking bestaat hoofdzakelijk uit Tadzjeken, en een nauwe kloof maakt deze provincie moeilijk toegankelijk. Het lukte AGE's niet in de verslagperiode blijvend grip te krijgen op Pansjir. Het ontbrak aan steun onder de lokale bevolking, de opstandelingen beschikten hier niet over steunpunten. Volgens de Taliban zelf had

²⁶⁴ Al Jazeera: *Taliban storms major city in western Afghanistan*, 15 mei 2018, en: *Taliban abandons effort to capture Farah city*, 16 mei 2018.

²⁶⁵ Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den sentrale regionen og det sentrale høylendet*, 27 oktober 2017.

²⁶⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den sentrale regionen og det sentrale høylendet*, 27 oktober 2017.

²⁶⁷ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den sentrale regionen og det sentrale høylendet*, 27 oktober 2017.

²⁶⁸ Vertrouwelijke bron, 21 september 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁶⁹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁷⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

de groepering hier in maart 2017 geen enkel gebied in handen. Er was dan ook weinig conflictgerelateerd geweld.²⁷¹

Voor de provincie Pansjir werden van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 twee veiligheidsincidenten genoteerd. Er vielen geen burgerslachtoffers in de eerste helft van 2017.²⁷²

Ghazni

De hoofdstad Ghazni van de gelijknamige provincie ligt 145 kilometer ten zuiden van Kaboel aan de snelweg van Kaboel naar Kandahar. De Taliban zou op deze weg regelmatig onverwachts controleposten plaatsen in de buurt van overheidsposten.²⁷³ Door de provincie loopt ook een weg naar de grens met Pakistan. De Taliban was sinds januari 2017 sterk vertegenwoordigd in deze provincie en sinds september 2017 de belangrijkste opstandelingengroepering in Ghazni. Onder de Taliban-vlag zouden ook lokale afdelingen van het Haqqani-netwerk opereren. Begin 2017 werden hier tevens IS-activiteiten gesignaleerd. De groepering zou een vertegenwoordiging hebben gehad in het district Nawa. Volgens de lokale overheid waren in de zomer van 2017 meer dan 140 militante groeperingen actief in Ghazni. De Taliban ontkende dit en stelde de enige te zijn. De groepering overheerst al jaren in Nawa. De districten Nawa en Zanakhan zouden sinds september 2017 onder Taliban-controle staan volgens de groepering. Acht andere districten werden betwist. In maart 2017 zou 98% van het district Giro eveneens in handen van de Taliban zijn geweest. In de districtscentra van Waghaz, Shilgar, Deh Yak, Qarabagh, Aab Band en Gelan overheersten in maart 2017 de regeringstroepen hoewel tachtig procent van deze districten door de Taliban zou zijn gecontroleerd. Voor de districten Maqur, Khwaja Omari en Jaghat zou hetzelfde hebben gegolden, daar zou de Taliban zestig procent van het gebied om de centra in handen hebben gehad. De districten Giro, Ab Band, Waghaz, Ajiristan, Gelan, Muqur, Qarabagh, Andar en Dih Yak zijn bolwerken van de Taliban, die er een schaduwoverheid heeft opgezet. Deze districten worden met name bewoond door Pashtun. In de districten Nawur, Malistan, Jaghuri, waar vrijwel uitsluitend Hazara wonen, en in Jaghatu en Khwaja Omarai met een gemengde bevolking waar Hazara's in de meerderheid zijn, was de veiligheidssituatie beter.²⁷⁴

Op 17 oktober 2017 werden meer dan zeventig mensen gedood door aanslagen van de Taliban in de provincies Paktia en Ghazni. De Taliban paste daarbij de tactiek toe om eerst een zelfmoordaanslag uit te voeren en daarna doelwitten gewapend aan te vallen. In Paktia was een regionale politiepost het doelwit. Daarbij werden tientallen agenten gedood en raakten meer dan veertig politieagenten gewond. Tegelijkertijd werden twintig burgers gedood en raakten 130 burgers gewond. In Ghazni overleden 25 politieagenten en tien agenten raakten gewond.²⁷⁵

Tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 vonden in de provincie Ghazni 1.215 veiligheidsincidenten plaats. Het aantal burgerslachtoffers in de eerste helft van 2017 was volgens UNAMA 165. Honderd mensen raakten gewond en 65 mensen overleden. Vergeleken met dezelfde periode in 2016 een daling van 26%. In juli 2017 werden in het district Qarabagh dertien kinderen gered. Strijders trachtten hen

²⁷¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; Landinfo: *Afghanistan: sikkerhetssituasjonene i den sentrale regionen og det sentrale høylandet*, 27 oktober 2017.

²⁷² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁷³ The New York Times: *A Government in Name Only in an Afghan City on the Brink*, 8 mei 2018.

²⁷⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁷⁵ Security Council Report: *December 2017 Monthly Forecast Asia Afghanistan*; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017; USDOD: *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, juni 2017.

naar Pakistan te smokkelen om hen daar in madrassas te laten opleiden tot opstandelingen.²⁷⁶

Parwan

In de provincie Parwan werd op 12 november 2016 een zelfmoordaanslag gepleegd op de luchthaven van Bagram, de grootste militaire basis van de VS in Afghanistan. De aanslag werd in opdracht van de Taliban uitgevoerd door een personeelslid van de luchthaven. Vijf mensen werden gedood en minstens veertien mensen raakten gewond. In januari 2017 vonden acties van AGE's plaats, waardoor sommigen bewoners gedwongen werden te vluchten en anderen gedood werden. De snelweg van Parwan naar Bamyan was in de zomer van 2017 zo nu en dan afgesloten. Soms wegens gevechten tussen AGE's en veiligheidstroepen in het district Siagherd en soms omdat AGE's de weg blokkeerden in de districten Jabalalsaraj en Shinwari.²⁷⁷

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in deze provincie 130 veiligheidsincidenten geregistreerd. Van 1 september 2015 tot en met 31 mei 2016 waren dit er 140.²⁷⁸

Kapisa

Begin januari 2017 startten veiligheidstroepen de operatie 'Ghubar 7' in de districten Tagab en Nijrab, die in februari 2017 nog niet beëindigd was. Meer dan duizend gezinnen in Tagab zouden ontheemd zijn geraakt door deze operatie. Volgens een woordvoerder van de politie zouden tenminste 27 dorpen bevrijd zijn van de opstandelingen. In maart 2017 zou de Taliban echter nog grote gedeeltes van het district Tagab en kleine stukken grondgebied van Nijrab en Alasay in handen hebben gehad.²⁷⁹

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 vonden in Kapisa 137 veiligheidsincidenten plaats. De eerste helft van 2017 werden 59 burgerslachtoffers geregistreerd: zestien personen overleden en 43 raakten gewond. Van 1 september 2015 tot en met 31 mei 2016 bedroeg het aantal veiligheidsincidenten 126.²⁸⁰

(Maydan) Wardak

Wardak is strategisch en politiek van belang aangezien het vlakbij Kaboel ligt en de provincie een toegangspoort is naar het zuiden. De Taliban claimde in maart 2017 het overgrote deel van de districten Jaghatu, Jalga, Sayedabad, Chak, Nirkh, Jalrez en Maydan Shahr in handen te hebben. Er vond in deze provincie parallelle rechtspraak plaats door de Taliban. Zo werden burgers beschuldigd familie te hebben bij of werkrelaties te hebben met de ANDSF of de provinciale overheid. In december 2016 werd een student in het openbaar opgehangen door de Taliban wegens het doden van twee Taliban-bevelhebbers. De Taliban stelde de zaak onderzocht te hebben en betrokkene te hebben bevestigd en gearresteerd.²⁸¹

Van 1 september 2016 tot en met 31 mei 2017 werden in Wardak 307 veiligheidsincidenten geregistreerd. De eerste helft van 2017 werden 43

²⁷⁶ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁷⁷ USDOS: *Country Reports on Terrorism 2016 Afghanistan*, 19 juli 2017; BAMF: *Briefing Notes*, 14 november 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁷⁸ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Security Situation*, november 2016.

²⁷⁹ BAMF: *Briefing Notes*, 7 november 2016; EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁸⁰ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017, en: *Afghanistan Security Situation*, november 2016.

²⁸¹ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

burgerslachtoffers genoteerd, twintig burgers overleden en 23 raakten gewond. Dit is een daling van 22% in verhouding tot dezelfde periode in 2016.²⁸²

Kaboel

Zie voor veiligheid stad Kaboel 2.3.

Het aantal geregistreerde burgerslachtoffers in deze provincie steeg de eerste helft van 2017 met 26% in vergelijking met dezelfde periode in 2016. Er vielen 219 dodelijke slachtoffers en 829 burgers raakten gewond. Meer dan negentig procent was het gevolg van complexe aanslagen en zelfmoordaanslagen door opstandelingen uitgevoerd in de stad Kaboel.²⁸³

In de provincie Kaboel, inclusief de hoofdstad Kaboel, vonden tussen 1 september 2016 en 31 mei 2017 448 veiligheidsincidenten plaats. Daarvan vonden 290 incidenten in de stad Kaboel plaats. De eerste helft van 2017 documenteerde UNAMA 1.048 burgerslachtoffers in de provincie en hoofdstad in totaal.²⁸⁴

²⁸² EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁸³ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

²⁸⁴ EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation*, december 2017.

3 Migratie

3.1 Ontheemden

Eind 2016 waren in totaal meer dan anderhalf miljoen mensen ontheemd door het conflict en geweld. Oorzaken hiervoor zijn de onveiligheid in het land, versnippering van het conflict, mensenrechtenschendingen en natuurrampen.²⁸⁵

Van de 34 provincies werden 29 getroffen door natuurrampen als aardbevingen, overstromingen, droogte, landverschuivingen en lawines. Meer dan 51.100 mensen werden daardoor getroffen tussen 4 januari 2017 en 5 november 2017. Gemiddeld krijgen in Afghanistan jaarlijks ongeveer 200.000 mensen met een natuurramp te maken.²⁸⁶

In 2016 hadden minimaal 220 districten in meer dan 30 van de 34 provincies te maken met ontheemding als gevolg van conflictgerelateerd geweld. In totaal raakten minstens 650.000 mensen ontheemd dat jaar (2015: 380.000).²⁸⁷

De meeste ontheemden werden in 2016 in de noordoostelijke regio geregistreerd (Badakhshan, Takhar, Kunduz en Baghlan), namelijk meer dan 198.000. Bijna de helft, 93.500 mensen, verliet de provincie van herkomst in oktober 2016. Driekwart van de ontheemden, 116.000, kwam uit de provincie Kunduz. Meer dan 61.000 van hen bleven in de provincie Kunduz, en over de 51.000 mensen vestigden zich in het district Taloqan van de provincie Takhar. In oktober 2016 voerde de Taliban meerdere aanslagen tegelijk uit op provinciehoofdsteden, waaronder Kunduz. Eén derde van de mensen die in 2016 ontheemd raakten, vluchtte in oktober 2016.²⁸⁸

In 2017 raakten in totaal circa een half miljoen mensen ontheemd in tenminste 31 van de 34 provincies. Doordat sommige gebieden moeilijk toegankelijk zijn, kan het werkelijke aantal ontheemden hoger liggen.²⁸⁹

In 2017 raakten met name mensen in de oostelijke regio (provincie Nangarhar) ontheemd, namelijk meer dan 140.000 mensen, oftewel meer dan dertig procent van het totale aantal ontheemden. De noordoostelijke regio (Kunduz) registreerde meer dan 139.000 ontheemden, meer dan dertig procent van het totale aantal. De westelijke regio registreerde vijftien procent, oftewel ongeveer 69.000 ontheemden in 2017. In Kaboel en centraal Afghanistan (provincie Paktika) bevond zich eind 2017 bijna vijf procent van alle ontheemden, tenminste 21.000 mensen.²⁹⁰ Meer

²⁸⁵ IDMC: *GRID 2017 Global Report on Internal Displacement*, en *Afghanistan Mid-year update 2017 (January-June)*, 2017.

²⁸⁶ OCHA Humanitarian Response, *Afghanistan: Overview of Natural Disasters, Natural disaster events from 4 January 2017 to 5 November 2017*, 12 december 2017.

²⁸⁷ OCHA: *2016 Annual Report Afghanistan*, en *Humanitarian Response Plan Year-End Report January-december 2016*; UNSG: *The Situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/8260S/2017/189, 3 maart 2017; UNHCR: *2016 Year-End report Operation: Afghanistan*, 12 juni 2017; Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

²⁸⁸ AAN: *Over Half a Million Afghans Flee Conflict in 2016: A look at the IDP statistics*, 28 december 2016.

²⁸⁹ OCHA: *Afghanistan Weekly Field Report week of 25-31 december 2017*, en: *Afghanistan: Conflict Induced Displacements in 2017-Snapshot (as of 15 October 2017)*, 18 oktober 2017, en: *Afghanistan: Conflict Induced Displacements in 2017-Snapshot (as of 24 September 2017)*; ACAPS: *Afghanistan*, update 9 januari 2018; Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

²⁹⁰ OCHA: *Afghanistan Weekly Field Report Week of 25-31 December 2017*. Zie ook: UNHCR: *Afghanistan; Assisted Voluntary Repatriation, Return by Province of Destination*, 6 november 2017, unhcr.org/publications.

dan twintig procent van de mensen die in 2017 ontheemd raakten, trokken naar gebieden die onder controle staan van AGE's of betwist zijn.²⁹¹ Zie voor actuele overzichten van ontheemdenstromen van en naar de verschillende regio's de wekelijkse overzichten van *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* (OCHA).²⁹²

Als reactie op de grote aantallen ontheemden en terugkeerders uit de buurlanden heeft IOM een nieuw systeem in gebruik genomen om vluchtelingen, ontheemden en terugkeerders en hun behoeften beter in kaart te kunnen brengen. De massale terugkeer, intensivering van het conflict en de snelle verstedelijking hebben de druk op de toch al overbelaste lokale instellingen en voorzieningen, doen toenemen.²⁹³ Doorgaans leven ontheemden onder zeer slechte omstandigheden. Er is een groot tekort aan adequate huisvesting en basisbehoeften als water, voedsel, sanitaire voorzieningen en toegang tot de gezondheidszorg.²⁹⁴

Veel ontheemden proberen dicht bij huis te blijven en trekken van het platteland naar de provinciehoofdstad of een aangrenzende provincie. Zij gaan naar streken waar zij een goed netwerk hebben of naar illegale nederzettingen bij de steden. Rond Kaboel bevonden zich in oktober 2016 meer dan vijftig van deze illegale nederzetting, waar circa 55.000 ontheemden toevlucht vonden. Mensen vluchten naar steden in de verwachting daar betrekkelijk veilig te zijn en er gemakkelijker toegang te hebben tot infrastructuur, dienstverlening en werk. Zo zou Kaboel volgens schattingen dagelijks 1.200 ontheemden en terugkeerders te verwerken krijgen. Meer dan tien procent van de ontheemden is al meer dan tien jaar ontheemd, vijftig procent is ontheemd sinds 2009. Doordat het conflict aanhoudt en de frontlinie niet statisch is, zijn veel families gedwongen meerdere keren te vluchten.²⁹⁵

Een rapport van het *Norwegian Refugee Council* (NRC) concludeert dat acht op de tien ontheemde vrouwen geen identiteitspapieren heeft. Dit maakt het lastiger voor hen om kinderen op een school in te schrijven, een baan te krijgen of een huis te huren of te kopen. Zonder de steun en toestemming van de familie is het voor vrouwen erg moeilijk een identiteitsdocument te verkrijgen. Daarnaast zijn vrouwen soms niet bekend met de aanvraagprocedure of kunnen zij zich financieel geen documenten permitteren. Voor het aanvragen van een identiteitsdocument moeten Afghaanse burgers bovendien naar hun geboorteplaats of Kaboel, terwijl ontheemden vaak terughoudend zijn in het terugkeren naar een plek die zij wegens het conflict ontvlucht zijn. Om deze laatstgenoemde drempel weg te nemen is de NRC in samenwerking met de Afghaanse overheid in de zomer van 2017 in de provincie Herat een project gestart met mobiele teams en een nieuw registratiesysteem.²⁹⁶

²⁹¹ UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017.

²⁹² OCHA: *Afghanistan Weekly Field Report*: humanitarianresponse.info. NB: Ook in het EASO COI Report: *Afghanistan Security Situation* van december 2017 wordt per regio het onderwerp ontheemden behandeld.

²⁹³ Het zogenaamde Displacement Tracking Matrix (DTM). IOM Afghanistan: *IOM Launches Displacement Tracking in Afghanistan as Humanitarian Crisis Looms*, 27 januari 2017.

²⁹⁴ IDMC: *Afghanistan Mid-year update 2017 (January-June)*, 2017; Norwegian Refugee Council: *Barefoot from the battlefield*, 1 december 2017, en: *Thousands flee clashes between Taliban and Islamic State in Eastern Afghanistan*, 27 november 2017; Amnesty International: *Report 2017/18-Afghanistan*, 22 februari 2018.

²⁹⁵ IDMC: *Afghanistan Mid-year update 2017 (January-June)*, 2017; UNHRC: *Report of the Special Rapporteur on the human rights of internally displaced persons on his mission to Afghanistan*, A/hrc/35/27/add.3, 12 april 2017; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017.

²⁹⁶ Norwegian Refugee Council: *Displaced Afghan women lack identity papers*, 8 november 2016, en: *Providing legal identity to displaced Afghans*, 1 augustus 2017.

Meer dan de helft van de ontheemden, vluchtelingen en terugkeerders zijn minderjarigen, waarvan een groot deel geen onderwijs volgt. Door de veiligheidssituatie moesten in 2016 meer dan 369 scholen gedeeltelijk of geheel sluiten, waardoor meer dan 139.000 kinderen onderwijs misliepen. In totaal gaan meer dan drie miljoen kinderen in Afghanistan niet naar school. De nog bestaande scholen zijn vaak al overvol, waardoor zij niet nog meer kinderen kunnen opnemen. Daarnaast ontbreekt het ontheemden dikwijls aan geld en de nodige documenten om kinderen in te schrijven op een school. Veel ontheemden zijn al vaker gevlucht. Meer dan vijftig procent van hen heeft al minimaal twee keer moeten vluchten. Vijf jaar geleden was dit zeven procent. Dit bemoeilijkt het volgen van onderwijs voor kinderen.²⁹⁷

3.2 Terugkeer uit Pakistan en Iran

Er verbleven begin 2018 nog circa 1,4 miljoen geregistreerde Afgaanse vluchtelingen in Pakistan. Daarnaast woonden begin 2018 nog ongeveer 800.000 tot een miljoen ongeregistreerde Afghanen in Pakistan. De situatie voor Afghanen in Pakistan werd de afgelopen jaren steeds moeilijker²⁹⁸ en medio 2016 begon de Pakistaanse overheid op sociale media een campagne om terugkeer naar Afghanistan aan te moedigen. Het gevolg was dat tussen juli en december 2016 meer dan 600.000 geregistreerde en ongedocumenteerde Afghanen uit Pakistan terugkeerden naar met name het oosten van Afghanistan. Daarvan waren 370.000 personen geregistreerd, tegenover 58.000 in 2015. Veel van de terugkeerders waren geboren in Pakistan.²⁹⁹ De meerderheid van de teruggekeerders kwam uit de Pakistaanse provincie Khyber Pakhtunkhwa.³⁰⁰ Volgens een rapport van Human Rights Watch (HRW) zouden veel terugkeerders geen of verkeerde informatie hebben ontvangen over de terugkeervoorwaarden. De terugkeerders meenden echter geen keus te hebben omdat zij in Pakistan bijvoorbeeld steeds vaker lastig gevallen, willekeurig gearresteerd of met uitzetting bedreigd werden. Eind 2016 waarschuwde UNHCR dat de massale terugkeer vanuit Pakistan tot een grote humanitaire crisis zou kunnen leiden.³⁰¹ Gedurende 2017 keerden circa zestigduizend geregistreerde en honderdduizend ongeregistreerde vluchtelingen uit Pakistan terug en ten minste 450.000 ongeregistreerde vluchtelingen uit Iran. In 2016 waren vanuit Iran meer dan 427.500 ongeregistreerde Afghanen teruggekeerd. In circa 157.000 van deze 427.500 zaken zou sprake zijn geweest van gedwongen terugkeer.³⁰² De meeste terugkeerders gingen naar de oostelijke regio, met name Nangarhar, Laghman, Kunar en Nuristan.³⁰³ Van februari tot september 2017 was Islam Qala, één van de belangrijkste grensovergangen met Iran gesloten, waardoor terugkeerders naar Nimroz werden omgeleid. UNHCR raadde

²⁹⁷ Norwegian Refugee Council: *Back to school in Afghanistan*, 25 november 2016, en: *Military fire against school in Eastern Afghanistan*, 27 februari 2017, en: Position Paper February 2017: *Broken Promises, Displaced Afghan Girls*, en: *Prioritising the future of Afghanistan*, 24 maart 2017; IDMC: *Going 'home' to displacement: Afghanistan's returnee-IDPs*, 21 december 2017.

²⁹⁸ Zie voor achtergrondinformatie het algemeen ambtsbericht Afghanistan van november 2016: www.rijksoverheid.nl; Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

²⁹⁹ IDMC: *GRID 2017 Global Report on Internal Displacement*; AAN: *Caught Up in Regional Tensions? The mass return of Afghan refugees from Pakistan*, 22 december 2016; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/768-S/2018/165, 27 februari 2018.

³⁰⁰ UNHCR: *Tough choices for Afghan refugees returning home after years in exile*, 3 februari 2017, en: *Global Focus Afghanistan*: reportingunhcr.org, geraadpleegd 11 januari 2018; AAN: *Caught Up in Regional Tensions? The mass return of Afghan refugees from Pakistan*, 22 december 2016.

³⁰¹ HRW: *Pakistan Coercion, UN Complicity, The Mass Forced Return of Afghan Refugees*, 13 februari 2017.

³⁰² Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

³⁰³ ACAPS: *Afghanistan*, update 9 januari 2018: acaps.org, geraadpleegd 11 januari 2018.

vrijwillige terugkeer af gedurende deze periode, waardoor er slechts weinig mensen vanuit Iran terugkeerden in dat tijdvak.³⁰⁴

De Pakistaanse overheid wil dat de komende twee tot drie jaar alle geregistreerde en ongeregistreerde Afghaanse vluchtelingen het land verlaten. Op 1 februari 2018 kondigde het Pakistaanse kabinet aan dat in principe alle Afghaanse vluchtelingen, meer dan twee miljoen, binnen zestig dagen het land moesten verlaten. Eind maart 2018 werd deze periode verlengd tot eind juni voor de groep ongedocumenteerde vluchtelingen, die geen aanvraag voor documenten hebben lopen. Het parlement moest echter nog goedkeuring geven voor deze verlenging.³⁰⁵

Tussen 1 januari 2018 en medio mei 2018 keerden meer dan 280.000 ongedocumenteerde Afghaanse vluchtelingen vanuit Iran terug naar Afghanistan. Vanuit Pakistan keerden in diezelfde periode meer dan 14.500 ongedocumenteerde vluchtelingen terug. De VN hebben een actie om Afghaanse vluchtelingen in Pakistan alsnog te registreren, verlengd tot 30 juni 2018. Bovendien werd medio februari 2018 begonnen met de afgifte van bewijzen van Afghaans staatsburgerschap aan meer dan 850.000 niet gedocumenteerde Afghanen.³⁰⁶ Afghanen die niet officieel in Pakistan als vluchteling geregistreerd staan, ontvangen bij terugkeer naar Afghanistan minder hulp dan geregistreerde vluchtelingen.³⁰⁷

Zestig procent van de teruggekeerde vluchtelingen zouden naar hun provincie van herkomst terugkeren. Veel van de teruggekeerde vluchtelingen en migranten raken in Afghanistan ontheemd. Zij willen of kunnen niet terug naar hun geboorteplaats omdat daar gevochten wordt of gewapende groeperingen hun geboortestreek in handen hebben.³⁰⁸

3.3 Behandeling (gedwongen) terugkeerders door Afghaanse autoriteiten

In een rapport van Asylos³⁰⁹, een internationaal netwerk van vrijwilligers dat zich inzet voor de belangen van asielzoekers, stelt A. Ghafoor, de *national programme manager* van *Afghanistan Migrants Advice & Support Organisation* (AMASO), dat teruggekeerde mannen soms onvriendelijk of grof worden behandeld door de autoriteiten. Een andere bron van Asylos meent dat de autoriteiten mannelijke terugkeerders ervaren als een gevaar voor de veiligheid. Zij zouden een potentieel slachtoffer kunnen zijn van drugshandel of rekrutering door AGE's. Doordat de laatste jaren veel Afghanen terugkeren uit Europa, Iran en Pakistan, worden deze terugkeerders beschouwd als een financiële last voor de overheid. De mannen leven vaak ver van hun familie of gemeenschap en hebben hulp nodig die de overheid niet kan bieden. De arbeidsmarkt, die al overspoeld wordt, zou de stroom terugkeerders niet aankunnen. De onvriendelijke behandeling zou ook worden ingegeven door de

³⁰⁴ Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

³⁰⁵ Frankfurter Allgemeine Zeitung: *Pakistan weist Flüchtlinge aus*, 2 februari 2018; UNGA Security Council: *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/768-S/2018/165, 27 februari 2018; ZeitOnline: *Pakistan: Bleibeurlaubnis für afghanische Flüchtlinge*, 30 maart 2018; vertrouwelijke bron, 16 mei 2018.

³⁰⁶ IOM: *Return of undocumented Afghans weekly situation report 25 feb-03 mar 2018*, en: *weekly situation report 13-19 may 2018*.

³⁰⁷ Norwegian Refugee Council: *Thousands of unregistered refugees return from Pakistan*, 20 april 2017.

³⁰⁸ UNHCR: *Report of the Special Rapporteur on the human rights of internally displaced persons on his mission to Afghanistan*, A/hrc/35/27/add. 3, 12 april 2017; Joint IOM-UNHCR Summary Report: *Returns t Afghanistan in 2017*, 28 februari 2018.

³⁰⁹ Het rapport baseert zich op openbare bronnen en schriftelijke en mondelinge interviews met diverse mensen die beroepshalve kennis hebben van Afghanistan en de situatie van Afghaanse terugkeerders uit Europa.

angst van de nationale politie en lokale instanties dat de terugkeerders het evenwicht in de lokale veiligheid in gevaar zouden kunnen brengen.³¹⁰

Nadat in 2017 een vliegtuig met meerdere gedwongen terugkeerders uit een Noordeuropees land op de luchthaven van Kaboel landde, betrad een Afgaanse politiechef het vliegtuig en verwelkomde de terugkomers. Een aantal terugkeerders wilde het vliegtuig niet verlaten waarop de politiechef hen in het gezicht sloeg. De politiechef werd vrijwel onmiddellijk na dit voorval ontslagen.³¹¹ Voor zover bekend waren er tijdens de verslagperiode geen andere berichten van mishandeling door de Afgaanse autoriteiten bij (gedwongen) terugkeer.³¹²

³¹⁰ *Asylos: Afghanistan: situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul*, augustus 2017.

³¹¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2018.

³¹² Vertrouwelijke bron, 6 februari 2018.

4 Bijlagen

4.1 Rapporten en publicaties

ACAPS, *Humanitarian Overview 2017 An analysis of key crises into 2018, deteriorating crisis Afghanistan*, 30 november 2017

Amnesty International (AI), *Afghanistan 2016/2017 annual report*
AI, *Afghanistan 2017/2018 annual report*
AI, *Forced back to danger*, 5 oktober 2017

Asia Foundation, *A survey of the Afghan People Afghanistan in 2017*, 2017

ASYLOS, *Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul*, augustus 2017

Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, *Briefing Notes*, 7, 14 en 21 november 2016

Congressional Research Service (CRS), *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security and U.S. Policy*, 13 december 2017

European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Report Afghanistan Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, augustus 2017
EASO, *Country of Origin Report Afghanistan Security Situation*, december 2017
EASO, *Country of Origin Report Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, december 2017
EASO, *Country of Origin Report Afghanistan Networks*, januari 2018

ECHO, *Humanitarian Implementation Plan (HIP) Afghanistan, Central Asia, Iran and Pakistan*, Ref. Ares(2017)5406575, version 3, last update 27/09/17, 7 november 2017

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2017 Afghanistan Events of 2016*, 4 december 2017
HRW, *World Report 2018 Afghanistan Events of 2017*, 18 januari 2018
HRW, *Pakistan coercion, UN complicity*, 15 februari 2017
HRW, *"No Safe Place" Insurgent Attacks on Civilians in Afghanistan*, 8 mei 2018

International Committee of the Red Cross (ICRC), *Annual Report 2016 Afghanistan*, 23 mei 2017

International Crisis Group (ICG), *Afghanistan: The future of the National Unity Government*, No. 285, 10 april 2017

International Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Afghanistan Mid-year update 2017 (January-June)*
IDMC, *Going 'home' to displacement: Afghanistan's returnee-IDPs*, 21 december 2017
IDMC, *Global Report on Internal Displacement (GRID) 2017*

International Organisation for Migration (IOM), *Return of undocumented Afghans weekly situation report 25 feb-03 mar 2018*
Joint IOM-UNHCR Summary Report, *Returns to Afghanistan in 2017*, 28 februari 2017

- Landinfo, *Afghanistan: Recruitment to Taliban*, 29 juni 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Nettverk*, 28 augustus 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i Kabul by*, 29 september 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den østlige regionen*, 2 oktober 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den sentrale regionen og det sentrale høylendet*, 27 oktober 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordlige regionen*, 30 oktober 2017
- Landinfo, *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den vestlige regionen*, 12 december 2017
- Norwegian Refugee Council (NRC), *Displaced Afghan women lack identity papers*, 8 november 2016
- Oxfam, *Returning to fragility, Exploring the link between conflict and returnees in Afghanistan*, januari 2018
- Schweizerische Flüchtlingshilfe, *Schnellrecherche der SFH-Länderanalyse vom 19. Juni 2017 zu Afghanistan: Sicherheitslage in der Stadt Kabul*, 19 juni 2017
- Security Council Report, *December 2017 Monthly Forecast Afghanistan*, december 2017
- Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly report to the United States Congress*, 30 april 2018
- SIGAR, *Addendum to SIGAR's January 2018 Quarterly Report to the United States Congress*, februari 2018
- SIGAR, *Quarterly report to the United States Congress*, 30 januari 2018
- SIGAR, *Quarterly report to the United States Congress*, 30 juli 2017
- Transparency International (TI), *Asia Pacific: fighting corruption is side-lined*, 25 januari 2017
- TI, *Corruption risks in Afghanistan's humanitarian sector prevent aid from reaching those in need*, 27 april 2017
- United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, annual report 2016*, februari 2017
- UNAMA, *Quarterly report on the protection of civilians in armed conflict: 1 January to 30 September 2017*, 12 oktober 2017
- UNAMA, *Protection of civilians in armed conflict: attacks against place of worship, religious leaders and worshippers*, 7 november 2017
- UNAMA, *Quarterly report on the protection of civilians in armed conflict: 1 January to 31 March 2018*, 12 april 2018.
- UNAMA, *Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, annual report 2017*, februari 2018
- United Nations General Assembly Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on the human rights of internally displaced persons on his mission to Afghanistan*, A/hrc/35/27/Add.3, 12 april 2017
- United Nations General Asssembly Security Council (UNGASC), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/71/826-S/2017/189, 3 maart 2017
- UNGASC, *Special report on the strategic review of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan*, A/72/312-S/2017/696, 10 augustus 2017
- UNGASC, *Children and armed conflict*, A/72/361-S/2017/821, 24 augustus 2017
- UNGASC, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/392-S/2017/783, 15 september 2017

UNGASC, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/651-S/2017/1056, 15 december 2017

UNHCR, *UNHCR Eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*, 19 april 2016.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Response Plan Year-end report 2016 January-December 2016 Afghanistan*

UNOCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements in 2017-Snapshot as of 24 September 2017*

UNOCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements in 2017-Snapshot (as of 15 October 2017)*, 18 oktober 2017

UNOCHA, *Humanitarian Bulletin Afghanistan, Issue 71, 1-31 December 2017*

UNOCHA, *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 25-31 December 2017*

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), *Afghanistan Opium Survey 2017*, november 2017

United Nations University Centre for Policy Research (UNU-CPR), *Afghanistan Affections, How to Break Political-Criminal Alliances in Contexts of Transition*, april 2017

United States Department of Defense (USDOD), *Enhancing Security and Stability in Afghanistan*, december 2017

US Department of State (USDOS), *2016 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, 3 maart 2017

USDOS, *Country Reports on Terrorism 2016*, 19 juli 2017

USDOS, *2017 Country Reports on Human Rights Practices Afghanistan*, april 2018

United States Institute of Peace (USIP), *Special Report, Political Stability in Afghanistan*, juli 2017

USIP, *Special Report, Afghan Views of Government and Elections*, juli 2017

USIP, *Troops, Reforms, Regional Role Define Afghanistan Plan*, 23 augustus 2017

USIP, *Local Governance Reform in Afghanistan and the 2018 Elections*, 9 november 2017

World Justice Project (WJP), *Rule of Law Index 2017-2018*, 31 januari 2018

4.2 Nieuwsberichten

Afghanistan Analysts Network (AAN)
Afghanistan Independent Human Rights Commission (AIHRC)
Al Jazeera
Associated Press (AP)
British Broadcasting Corporation (BBC) News
Brookings
De Standaard
Die Zeit
Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ)
Financial Times (FT)
High Peace Council (HPC)
Human Rights Watch (HRW)
Humanitarian Response
The Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC)

Institute for War and Peace Reporting (IWPR)
Nederlandse Omroep Stichting (NOS)
Nieuwe Rotterdams Courant (NRC)
Norwegian Refugee Council (RFC)
Pajhwok Afghan News
Peace Research Institute Oslo (PRIO)
Radio Free Europe Radio Liberty (RFE/RL)
Relief Web
Reuters
Spiegel Online
Süddeutsche Zeitung
The Daily Outlook Afghanistan
The Diplomat
The Economist
The Guardian

The Long War Journal
 The New York Times
 The Washington Post
 Tolo News
 Transparency International

Trouw
 UN News Centre
 VICE
 Zeit Online

4.3 Websites

acaps.org	Assessment Capacities Project
afghan-bios.info	Who is who in Afghanistan
areu.org.af	Afghanistan Research and Evaluation Unit
bakhtarnews.com.afg	Bakhtar News Agency
brookings.edu	Brookings
carnegieendowment.org	Carnegie Endowment for International Peace
cia.gov	Central Intelligence Agency
cfr.org	Council on Foreign Relations
country.eiu.com	Economist Intelligence Unit Country Report
csis.org	Center for Strategic and International Studies
ecoi.net	European Country of Origin Information Network
fluechtlingshilfe.ch	Schweizerische Flüchtlingshilfe
gandhara.rferl.org	Gandhara
hpc.org.af	High Peace Council
humanitarianresponse.info	Humanitarian Response
icrc.org	International Committee of the Red Cross
iec.org.af	Independent Election Commission
irinnews.org	Integrated Regional Information Networks
jamestown.org	The Jamestown Foundation
longwarjournal.org	Foundation for Defense of Democracies Long War Journal
nato.int	North Atlantic Treaty Organization
ngosafety.org/country	International NGO Safety Organisation
prio.org	Peace Research Institute Oslo
refugeesupportnetwork.org	Refugee Support Network
rijksoverheid.nl	Rijksoverheid
transparency.org	Transparency International
stanford.edu	Stanford University
understandingwar.org	Institute for the Study of War
worldjusticeproject.org	World Justice Project

4.4 Afkortingen

AAF	Afghan Air Force
ACJC	Anti-Corruption Justice Center
AGE	Anti-Government Element
AI	Amnesty International
ALP	Afghan Local Police
AMASO	Afghanistan Migrants Advice&Support Organisation
ANA	Afghan National Army
ANBP	Afghan National Border Police
ANCOP	Afghan National Civil Order Police
ANDSF	Afghan National Defense and Security Forces
ANP	Afghan National Police
APRP	Afghanistan Peace Reintegration Programme
AQIS	Al Qaeda in the Indian Subcontinent
AUP	Afghan Uniformed Police
BAMF	Bundesamt für Migration und Flüchtlinge

BSA	Bilateral Security Agreement
CAT	Committee Against Torture
CEO	Chief Executive Officer
CIA	Central Intelligence Agency
CPI	Corruption Perceptions Index
CRS	Congressional Research Service
EASO COI	European Asylum Support Office Country of Origin Information
HIA	Hezb-e Islami Afghanistan
HIG	Hezb-e Islami Gulbuddin
HIP	Humanitarian Implementation Plan
HPC	High Peace Council
HRW	Human Rights Watch
ICG	International Crisis Group
ICRC	International Committee for the Red Cross
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IEC	Independent Election Commission
IED	Improvised Explosive Devices
IMU	Islamic Movement of Uzbekistan
IRIN	Integrated Regional Information Networks
IS	Islamic State
IS-K	Islamic State's 'Khorasan'
ISW	Institute for the Study of War
JEC	Joint Executive Commission
MOAB	Massive Ordnance Air Blast
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NB	nota bene
NDS	National Directorate for Security
ngo	niet-gouvernementele organisatie
NRC	Norwegian Refugee Council
OCHA	Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OFS	Operation Freedom's Sentinel
PPIED	Pressure Plate Improvised Explosive Devices Reconstruction
RSM	Resolute Support Mission
SIGAR	Special Inspector General for Afghanistan
SOFA	Status of Forces Agreement
TI	Transparency International
TTP	Tehrik-e Taliban Pakistan
UNAMA	United Nations Assistance Mission in Afghanistan
UNDP	United Nations Development Programme
UNGA	United Nations General Assembly
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
USDOD	United States Department of Defense
USDOS	United States Department of State
USFOR-A	United States Forces Afghanistan
USIP	United States Institute of Peace
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten